Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 29-го СЕРПНЯ 1981 Ч. 163. ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 29, 1981 No. 163. VOL. LXXXVIII.

„КУЛЬТУРА" ПИШЕ ПРО АКТИВІЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКОЇ МЕНШИНИ В ПОЛЬЩІ

Джерзі Сіті, Н. Дж. (В. Д.). — Відомий польський журнал „Культура", що виходить у Парижі, помістив у числі за червень 1981 року довшу статтю-розвідку д-ра Романа Сольчаника, в перекладі на польську мову з української Бенедикта Генденкорна, про активізацію української меншини в Польщі.

У зв'язку з протестами в Польщі різних прошарків польського суспільства, які домагаються ряду лібералізуючих концесій від уряду, підносять голос там також українці — найчисленніша національна меншина в Польщі. Варшава не подає офіційно числа національних меншин, але польські неурядові джерела подають число українців між 170,000 до 300,000 осіб, дві третини яких живуть на колишніх німецьких землях (українські джерела подають число українців на півмільйона, якщо не більше).

Автор д-р Р. Сольчаник подає, що, переглядаючи останні числа „Нашого Слова", газети, яку видає Українське Суспільно-Культурне Товариство (УСКТ) у Варшаві, що існує за підтримкою варшавського уряду, він зауважив значне пожвавлення української меншини в Польщі. Українці висувають ряд проблем і домагань, між ними — збільшення накладу „Українського Календаря", що видається тут кожного року і містить велетенську кількість інформативного матеріялу; навчання української мови; усунення урядової цензур і інші справи, вітальні для українців у Польщі.

Всі ці справи ширше обговорювалися на засіданнях управи УСКТ з заступником шефа адміністраційного відділу центрального комітету Польської компартії Єжи Кліцою в днях 16-го і 22-го жовтня та 14-го листопада 1980 року.

У звідомленнях про ці наради „Наше Слово" згадувало, що дискусії були не раз „дуже бурхливі" не тільки в розмовах з представниками варшавського уряду, але також між самими членами управи УСКТ, серед яких настав поділ на поміркованих і крайніх речників організації.

Радикальне крило членів управи УСКТ домагалося зміни самого характеру і структури організації, а саме — охоплення також політичної діяльности товариства. Свої домагання ця група формулювала на підставі вислідів регіональних з'їздів УСКТ у таких місцевостях як Ольштин, Кошалін і Ясло. Група більш поміркованих членів управи обстоювала потребу далі вести культурно-освітню працю, тільки тепер у по-

(Закінчення зі стор. 4-ої)

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ В ЕЛМАЙРА ГАЙТС ВІДБУЛОСЯ В УРОЧИСТІЙ АТМОСФЕРІ ЗАГАЛЬНОГО ПІДНЕСЕННЯ

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН І ПАТРІЯРХ ЙОСИФ НАДІСЛАЛИ ПРИВІТАЛЬНІ ТЕЛЕГРАМИ

Елмайра Гайтс, Н. Й. (Л. Волянська). — Це був найкращий день року 1981, 120 років після відходу з цього світу Поета і Пророка України Тараса Шевченка, неділя, 23-го серпня, коли тут масово зібрані українці приглядалися святковому відкриттю пам'ятника Тарасові Шевченкові в Меморіяльному парку його імени, якраз у серці розселення американських українців у цьому невеличкому, чепурному містечку, де нуртує і процвітає зорганізоване українське громадське життя.

Сам пам'ятник, твір спільної праці двох визначних скульпторів України — св. п. Антона Павлося і Михайла Черешньовського, став на найкращому місці в цьому парку, якраз безпосередньо перед українською католицькою церквою св. Николая, що лише через заасфальтовану дорогу розкинула тут свої будівлі: саму нову церкву, модерний парохіяльний будинок, школу і залю, а в безпосередньому сусідстві від пам'ятника і входу до цього нового парку стоять інші українські будівлі, в тому числі Клюб Американсько-Українських Ветеранів, парохіяльна площа на сотні авт і парохіяльний пікніковий майдан та інші приватні українські або громадські будинки.

Відкриття довершили місцеві політичні діячі на чолі з посадником Елмайри Гайтс Джаном Ангерлендом і мужами довір'я після посвячення пам'ятника о. шамбеляном Василем Середовичем зі Сиракюз, який заступав на цій урочистості Владику Василя Лостена. Сослужили о. парох Филип Бумбар, о. Петро Лісовський і о. Богдан Кінь.

Святкову промову виголосив гість з Чікаго, заступник головного предсідника УНСоюзу, колишній дорадник для етнічних справ президента Дж. Форда д-р Мирон Куропась.

Українсько-Американські Ветерани і Католицькі Ветерани тримали почесну варту і пострілами-салютом з рушниць віддали 21 сальв на пошану Тарасові Шевченкові, безстрашному борцеві за національні і людські права для українців і всіх покривджених людей у світі.

Самому недільному посвяченню пам'ятника передували інші імпрези, зокрема успішний концерт напередодні, в суботу, 22-го серпня, у великій залі Едісон середньої школи, де були присутні сотні людей, а в програмі виступали визначні українські артистичні сили: соліст Метрополітальної опери в Ню Йорку басбаритон Андрій Добрянський, піяніст-віртуоз і акомпаньятор Тома Гриньків, драматична артистка і декляматорка Евеліна Белюць, Ансамбль бандуристів „Гомін" з Ню Джерзі під керівництвом Володимира Юркевича, хор „Сурма" з Рочестеру під диригентурою інж. Ярослава Матковського, танцювальний ансамбль „Черемош" з Рочестеру, та інші танцюристи, місцеві і з Оборну, Н. Й. Зворушливим був виступ шестирічного скрипаля Миколи Войтовича, деклямація Віри Костишин і дует Віри і Ані Дацик з піснею.

Недільні урочистості розпочалися вранці Службою Божою у виповненій вірними церкві св. Миколая на МкКенс бульварі, а опівдні 40-хвилинний Молебень відслужив о. шамбелян В. Середович і три згадані священики. Церква була повна елмайрців і численних гостей, які прибули спеціяльно на ці Шевченківські святкування з ближчих і дальших околиць. Так автобуси прибули з Рочестеру (зорганізований весь Відділ СУА Марією Крамарчук, головою 47-го Відділу), з Бінгемтону, Сиракюз, з автами поприїжджали українці з численних місцевостей, включно з Ню Йорком, навіть Кергонксоном. Були

(Закінчення на стор. 4)



(Світлив Орест Чопко)

Пам'ятник Тарасові Шевченкові скульпторів А. Павлося і М. Черешньовського — 13-стопова споруда з барельєфом, що важить 450 фунтів у бронзі і вмонтований на 10.000-фунтову гранітну плиту, красить собою і звеличує вхід до міського Меморіяльного парку ім. Тараса Шевченка.

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКІ ВІДДІЛИ ПРОДОВЖУЮТЬ НАСТУП В АНҐОЛІ

Люанда, Анголя. — Офіційні джерела в Анголі потвердили, що наступ південно-африканських збройних частин, який почався в понеділок, 24-го серпня, в південній Анголі триває далі. Відділи ці осягнули пункти, віддалені на більше як 100 кілометрів від кордону.

Ангольське пресове агентство повідомило, що головною віссю наступу південно-африканських частин є напрям на місто Любанго, розташоване приблизно 250 кілометрів на північ від кордону. В тому місті знаходяться всі центри намібійської лівої політичної організації СВАПО та партизанських відділів, які тій організації підлягають. В ньому також містяться місії Совєтського Союзу, Східньої Німеччини, Куби й інших сателітних держав, які допомагають СВАПО. Воно також є центром протилетунської охорони, яку розбудовують східньонімецькі експерти.

Прем'єр Південно-африканської республіки П.В. Бота заявив, що в первісному пляні було швидко покінчити з партизанськими відділами і їхніми базами та повернутися назад на терен Південної Африки та Намібії, якою опікується Південно-африканська республіка, одначе ангольські збройні частини включилися в боротьбу й тим змусили південно-африканців продовжити свій побут на терені Анголі. Бота пригадав, що в червні 1980 року південно-африканські відділи були змушені до подібної акції на терені Анголі. В тодішній акції вони знищили бази, випадові офензивні пункти та ударні відділи партизан СВАПО і завдяки тому більше як рік був спокій. Тепер Москва, Куба та інші сателіти відбудували бази партизан СВАПО далі на північ в Анголі й тому південно-африканські відділи мусять піти в глибину Анголі, щоб їх знищити.

Совєтський Союз розпочав велику пропагандивну кампанію з метою домогтися відтягнення південно-африканських військ з Анголі. В тому самому напрямі йдуть звернення ангольського уряду до ОН, до Фіделя Кастра, голови бльоку просовєтських держав, які виступають під ширмою неопредідених, та до президента Кенії Данієля арап Мої, який під сучасну пору є головою Організації Африканської Єдности.

У світі

ЗУСТРІЧ ПРЕМ'ЄРА ІЗРАЇЛЯ МЕНАХЕМА Беґіна з президентом Єгипту Анваром ель-Садатом в літній резиденції президента Садата в Єгипті, під Александрією, була вже 12-ою зчерги. По довгих і вичерпних розмовах обидві сторони дійшли до цілого ряду устійнень, а між ними про відбуття чергової конференції 23-го вересня цього року. На цій черговій конференції найважливішою справою буде проблема автономії для палестинських арабів. Проблема ця є дуже складна, бо Ізраїль погоджується тільки на персональну автономію для всіх арабських мешканців, а Єгипет вимагає повної територіяльної автономії. Ізраїль протиставиться тій вимозі з огляду на те, що повна територіяльна автономія була б великим кроком до постання окремої палестинської держави, на що Ізраїль ні в якому випадку не хоче погодитися. ПВО, яка фактично репрезентує більшість арабського населення Палестини, домагається негайної і повної незалежности та створення палестинської держави. Після нарад президент Садат і прем'єр Беґін відбули спільну зустріч із журналістами.

У ДВОХ ОСТАННІХ ДНЯХ У ЕЛЬ САЛЬВАДОРІ вбито принаймні 26 осіб на публічних дорогах в районах, де останньо партизани пожвавили свою діяльність. Таким чином, загальне число вбитих за цей тиждень є 76, що значно менше від попереднього тижня, коли знайдено тіла, або загинула в зударах партизанів з військом 101 особа. Загально продовж останніх двох років, як подають урядові інформаційні джерела, загинуло в Ель Сальвадорі 26.000 людей. Ель Сальвадор має понад чотири мільйони населення і втрата такого великого числа людей, здебільшого активнішого елементу в суспільному житті, заподіє чималу шкоду всій країні.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА ДЖІММІ КАРТЕР перебуває зі своєю дружиною в Китаї, де він відбув цілий ряд розмов з найвищими достойниками, а після них висловив публічно думку про конечність якнайшвидше розвудовувати зв'язки між КНР і ЗСА. Заява колишнього президента має свою велику вагу з огляду на факт, що проти поширення співпраці між ЗСА і Китаєм виступає дуже гостро Москва, а крім того, чимало впливових американських чинників, зокрема з кіл промислу й торгівлі, також виступають проти зближення з Китаєм. Після цих розмов колишній президент відбув довгий марш по китайському мурі й здивував своїх співпрогулянковців своєю великою фізичною витривалістю.

ОСТАННЯ ХВИЛЯ АТАК ПАРТИЗАН В ЕЛЬ Сальвадорі не принесла їм ніякої тривалої перемоги, але зате принесла багато нових жертв. Партизани заатакували динамітом на публічній дорозі автобус з цивільними пасажирами. В автобусі були самі робітники й охорона, зложена з членів правих угруповань; п'ять пасажирів загинуло від вибуху бомби, а коло 20 поранено. В тій же самій околиці при головній дорозі знайдено 45 тіл замордованих людей. Вбивників не викрито, але підозріння падає на лівих партизан, які посилили свою активність у тих околицях. В інших провінціях ще далі тривають бої з партизанськими загонами, одначе виглядає, що вислід тих боїв буде такий самий, як і партизанської офензиви в січні цього року, тобто буде багато жертв, великі матеріяльні шкоди, а партизани розбредуться, або перейдуть кордони до сусідніх держав.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР МАРҐАРЕТ ТАЧЕР відхилила пропозицію новообраного голосами католиків посла до британського парляменту Овена Каррона, який підтримує голодуючих в тюрмі Мейз в Белфасті ірляндців. Прем'єр Тачер похвалила його за те, що він хоче займатися полагодженням справи тієї голодівки, але порадила йому робити це демократичними методами. День перед тим новий прем'єр Ірляндії Ґаррет ФитцДжералд також відмовився прийняти з візитою новообраного посла Каррона, не подаючи, одначе, ніяких причин.

В ПОЛЬЩІ ПОСИЛЮЮТЬСЯ АТАКИ НА ВІЛЬНУ ПРОФСПІЛКУ

Варшава, Польща. Пресове агентство Ройтерса інформує, що урядові чинники Польської Народної Республіки знову розпочали посилені атаки в пресі й інших засобах масової інформації проти вільної профспілки „Солідарносьць", яка, на думку уряду, спричиняється до заколотів, непослуху, частих страйків і хаосу в Польщі.

Прем'єр-міністер Войцєх Ярузельскі заявив кореспондентам після засідання кабінету, що загальна ситуація в Польщі знову погіршилась і це, мовляв, сталося у висліді „безвідповідальної діяльности профспілки „Солідарносьць" та її відділів в поодиноких містах".

У зв'язку з одногодинним страйком перестороги водіїв автобусів в Радомі, урядова преса знову помістила гострі замітки проти вільної профспілки і її діячів не згадуючи при тому, що „Солідарносьць" бореться за доступ до засобів масової інформації, зокрема телебачення і радіо, бо як заявив речник профспілки: „ми на довшу мету не можемо працювати примітивними методами і мусимо добитися того, що нам вже давно належиться".

Крайовий Комітет вільної профспілки відбув у вівторок, 25-го серпня ц.р., кількагодинні наради в Ґданьську, темою яких були власне справи відношення „Солідарносці" до засобів масової інформації, які забезпечили б тій профспілці розгорнення праці, особливо тепер перед першим з'їздом профспілки. Між іншим профспілкові діячі вимагали від уряду, щоб телебачення і радіо передавали безпосередньо інформації зі залі нарад з'їзду, але й тут уряд дав негативну відповідь.

Також в Катовіцах робітництво продовжує домагатися доступу профспілки до телебачення і радіо, пригрозивши започаткування кількаденного страйку у сталевих гутах, якщо їхні вимоги не будуть взяті до уваги.

Проти неуступчивости уряду в цій справі протестують також деякі письменники і журналісти, які опублікували своє становище не в урядовій газеті „Слово Повшехне", яка відмовила їм таку заяву помістити, а у профспілковому бюлетені.

Політичні спостерігачі в більшості погоджуються з прем'єром Ярузельским, що ситуація в Польщі дійсно погіршилася в останніх днях і перейшла у площину політичної боротьби між комуністичним урядом і вільною профспілкою.

ОПОЗИЦІЯ В ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ ОРГАНІЗУЄТЬСЯ й проявляється щораз активніше. Останньо демонстрували жінки арештованих і засуджених у процесі лідера опозиції Кім дай Юнга. Демонстранти також виступали проти ЗСА, вимагаючи демократизації влади та звільнення засуджених. Демонстранти наголошували, що вся справа Юнга, як і більшости його товаришів була звичайною фабрикацією. Від американців демонстранти вимагали, щоб вони стали в обороні арештованих і домоглися їхнього звільнення. Тим більше, що арештовані не виступали проти американців, але проти неполадків у країні. Опозиційні кола нараховують коло двох тисяч членів у своїх гуртках у різних місцевостях. Ці гуртки мають й далі численно зростати.

Плянують радіопередачі до Куби

Вашінгтон. — Адміністрація президента Роналда Регена застановляється над проєктом спеціяльних радіопередач до Куби. Змістом таких передач, окремо створеною радіостанцією, були б в першу чергу внутрішні кубинські проблеми і критика режиму Фіделя Кастра, який, як відомо, у всьому слухається Москви і вдержує в багатьох країнах Африки свої військові залоги для скріплення тамошніх режимів.

Радіостанція працювала б подібно до програм „Вільна Европа" і „Радіо Свобода", які передають свої програми до Совєтського Союзу і країн Східньої Европи. Інформаційна служба ЗСА вже давно обвинувачує Кубу і Лівію за вмішування у внутрішні справи чужих країн і підтримування комуністичних й лівих революційних та терористичних рухів в світі, зокрема на Близькому Сході, в Африці і Латинській Америці. Державний секретар Алєксандер Гейґ заявив кореспондентам, що Уряд ЗСА плянує випрацювати також плян господарської бльокади Куби і тих країн, які займаються підривними акціями в світі.

Державний секретар й інші співробітники президента Регена кількакратно підкреслювали факт, що ЗСА не повторятимуть помилок з в'єтнамської війни, але здушуватимуть зло вже в самому зародку.

У зв'язку з цією інформацією, Державний департамент, повідомив, що ЗСА переслали до Ель Сальвадору чергових чотири випосажені наймодернішою зброєю гелікоптери, які здібні перекидувати більшу кількість війська в різні частини країни для поборювання марксистських партизан. Адміністрація розважає також над справою уділення чергової економічної і військової допомоги леґітимному урядові в Ель Сальвадорі. Досі тамошній уряд отримав 10 тяжких гелікоптерів, які значно допомогли йому поборювати акції партизан підтримуваних із-зовні, правдоподібно Совєтським Союзом, знову ж таки за посередництвом Куби.

Ще в червні ц.р. сенатор Джессі Гелмс, республіканець з Північної Каролайни, який є головою сенатської Комісії закордонних зв'язків для західньої гемісфери запропонував був, щоб передачі до Куби назвати „Радіо Вільна Куба", на зразок „Голосу Америки", який дотепер тільки обмежено передавав свої передачі в еспанській мові призначені для кубинців. Концепцію створити окрему агенцію для цієї справи підтримують законодавці в обидвох палатах Конгресу. Ден Фішер, речник Державного департаменту заявив, що в скорому часі у цій справі появляться докладніші інформації.

ПЛЯНИ АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗДИЕНТА РОНАЛДА Регена проголосити амнестію для нелеґальних іміґрантів і відкрити границю для нібито „сезонових робітників" з Мехіко й інших південноамериканських країн та інші „нові правила" у трактуванні еміґрантів з Латинської Америки, викликали рішучі протести службовців еміґраційної служби. Працівники Служби еміґрації і натуралізації у Вашінгтоні, Сан Дієґо, Лос Анджелесі і в Ню Йорку пікетували навіть бюра цієї Служби, а нюйоркські демонстранти відбули протестаційне віче на острові „Ліберті" біля статуї Свободи, де були прийняті відповідні резолюції, які опісля переслано до Білого Дому.

В Америці

АМБАСАДОР З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ до Об'єднаних Націй Джін Киркпатрик, яка тепер перебуває на відвідинах у країнах Азії заявила на одній пресовій конференції, що закиди в сторону Адміністрації президента Роналда Реґена, що вона підтримує диктаторські режими в Латинській Америці є безпідставними і неправдивими. Вона також висловила своє здивування чому, наприклад Індія воліє співпрацювати із Совєтським Союзом, як зі З'єднаними Стейтами Америки, які, якщо йдеться про торговельний обмін, можуть багато більше допомогти Індії розбудувати її індустрію і розвинути сільське господарство. Киркпатрик категорично відкинула фальшиві закиди проти Уряду ЗСА і підкреслила, що деякі держави злонамірено інтерпретують американську закордонну політику.

ЖУРНАЛ МЕДИЦИНИ НОВОЇ АНГЛІЇ поінформував в останньому числі, що японський вчений д-р Гіроші Мабуші винайшов новий медикамент, спрепарований з пеніциліни, який, як жадний досі препарат, понижує кількість холестеролю в крові і запобігає твердженню кровоносних судин, які спричинюють серцеві атаки й інші хвороби серця, наприклад, вилив крови в мозок. Ця остання недуга атакує кожного року понад 800,000 американців. Новий винахід тепер студіюють спеціялісти в багатьох країнах, а деякі фармацевтичні підприємства в Японії вже розпочали продукції цього медикаменту.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ ОБОРОНИ КАСПАР Вайнберґер передав Президентові Роналдові Реґенові опрацьовані фахівцями рекомендації відносно пересувних стратеґічних ракет типу MX для студії і перегляду. В останньому часі серед військових спеціялістів ведуться пожвавлені дискусії над справою цих ракет, а сам Президент схильний підтримати змодефіковану в останньому часі програму розположення ракет замість затвердити раніші пляни опрацьовані адміністрацією президента Джіммі Картера.

ПОВЕДІНКА СЕКРЕТАРЯ ДЕПАРТАМЕНТУ транспортації Дру Луїса і його тверде становище відносно нелеґального страйку контролерів цивільного летунства, значно скріпила його авторитет серед багатьох республіканців. Багато законодавців висловили свою думку в цій справі, кажучи, що 49-річний Луїс, республіканець з Пенсильванії, може стати в майбутньому кандидатом на віцепрезидента, може навіть на одній листі з Джорджом Бушем, якщо б президент Роналд Реґен не кандидував більше в 1984 році.

УРЯДОВЦІ В ДЕРЖАВНОМУ ДЕПАРТАМЕНТІ, які в останньому часі дуже скептично ставилися до заступника державного секретаря Вілляма Кларка, ставленника президента Реґена, бо він, мовляв, слабо познайомлений з проблемами закордонної політики, змінили свою думку. Кларк, у відсутності державного секретаря Александра Гейґа, який перебував тоді з Президентом у Каліфорнії, дуже фахово вив'язався з лівійської афери, після зістрілення американськими літаками двох лівійських літаків у міжнародних водах.

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ ЛІДЕРИ В МІССІСІПІ знайшлися у великих клопотах, бо не можуть знайти ані одного республіканського кандидата, який хотів би стати до виборів проти теперішнього демократичного сенатора 80-річного Джана Стенниса.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Реґена вже розпочала тиху акцію серед законодавців, щоб наклонити їх до проєкту продажі Америкою модерних розвідчих літаків типу „АВАКС" для Савдійської Арабії, які здібні слідкувати за рухом літаків і робити прецизні фотознімки з військових інсталяцій. Речники Адміністрації, щоб заспокоїти противників цієї трансакції, кажуть, що перевірка інформацій із згаданих літаків буде в руках американських спеціялістів, які можуть перешкодити передання інформацій тоді, коли помітять, що Савдійська Арабія ділиться цими інформаціями з іншими арабськими країнами, зокрема противниками Ізраїля. Вашінґтон впевняє законодавців, що така продаж є дуже корисною для ЗСА, бо вона здобуває приятелів в арабському світі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J 07303

Чи примусова „репатріяція" Володимира Половчака?

Не зважаючи на те, що американський Уряд надав право азилю українському підліткові 13-літньому Володимирові Половчакові і він начебто може залишитися в ЗСА, цей самий Уряд заявив, що Вашінгтон не буде стояти на перешкоді примусового повороту Володимира, якщо американський суд рішить, що його батьки мають право перейняти опіку над своїм сином, всупереч бажанню хлопця.

Адвокати-оборонці Володимира Юліян Куляс і Генрі Марк Гольцер склали протест, стверджуючи, що таке рішення запало в наслідок таємного порозуміння між Департаментом справедливости і Американською Юнією цивільних свобід.

Адвокат Г. М. Гольцер сказав представникові газети „Сан-Таймс" у Чікаґо 12-го серпня 1981 року таке: „Це є зрада Володимира Половчака. Америка залишає його на поталу. Це жахливо. Уряд нашої країни обертається плечами до людини, якій цей Уряд надав вже право азилю". Він далі ствердив, що американський Уряд в ніякому разі не буде вмішуватися до того, чи Володимир повертається до СССР зі своїми батьками, якщо суд винесе таке рішення. Цей адвокат схвильований таким ходом справ, бо що варте слово такого уряду, який один раз каже, ми даємо вам право азилю, але пізніше евентуально можемо вас опустити?

Оборонці Володимира Половчака подали судові документ, у якому стверджено, що батьки Володимира діяли під контролею совєтської амбасади у Вашінґтоні і що КҐБ використовує справу Володимира Половчака для „своїх пропаґандивних і розвідчих інтересів".

Нам тяжко вірити, щоб Америка силою примусила неповнолітнього Половчака повернутися в совєтське ярмо тільки через те, що його батьки непродумано повернулися в СССР.

Якщо це станеться, то українці на поселеннях будуть свідками сумної пам'яти повторення „репатріяції" в повоєнних часах у Німеччині й Австрії, коли американські, британські і французькі військові власті видавали „на родіну" сотні тисяч совєтських воєнних бранців і політичних втікачів, яких опісля комуністичні карателі ліквідували як „зрадників". Пригадаймо самогубства совєтських воєнних полонених у Форт Дикс, Н. Дж., які воліли згинути з власної руки, як піти на туртури в підвали НКВД. Ще свіжа в нашій пам'яті подія з литовським моряком Сімасом Кудіркою, що його силоміць віддали американські морські власті совєтським аґентам у американських водах біля берегів стейту Массачусетс, коли він був вибрав свободу.

Володимир Половчак заявив, що він або втече або покінчить самогубством, якщо його силою забиратимуть до совєтів.

Чи Америка як нація нічого не навчилася з описів про Архіпелаг-ҐУлаґ, про „психушки" і інші засоби туртур, які вживає совєтськи уряд для нищення дисидентів та інших противників і критиків совєтської системи?

Тому дивно і прикро читати „поучення" такого поважного часопису, як „Ню Йорк Таймс", який у редакційній статті „Родина холодної війни" з 16-го серпня, ц. р., про справу Володимира Половчака писав: „Американській владі належить признання за те, що вона вирішила не вмішуватися в цю справу. Чи Володимир належатиме до своїх батьків — це справа суду. Але тут не сміє бути місця для політики холодної війни навіть тоді, якщо совєтські чинники далі використовуватимуть родинні клопоти для пропаґанди. Американці повинні знати краще".

Таке становище не допоможе справі, хіба її погіршить. Українська громадськість у ЗСА повинна негайно піднести свій голос у обороні української дитини, яку залякані чи несовісні батьки і нелюдський совєтський режим стараються забрати з вільної землі Вашінґтона до совєтського пекла. Америка дає притулок навіть різним злочинцям, наркоманам та, можливо, комуністичним аґентам з Куби чи якої іншої країни, а силою хоче викинути хлопчину, який скуштував американської волі і не хоче її, цю волю, втратити назавжди. Нашим обов'язком донести це до уваги владі.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ СІЛЬСЬКОГО господарства Джан Блок заявив кореспондентам, що він особисто і його Департамент поробить старання, щоб оронити американських покупців від закордонних ошуканств. Як пізніше виявилося, секретар Блок говорив про австралійських експортерів, які замість воловини привозять до З'єднаних Стейтів Америки конину і м'ясо з кенгуру, підробляючи його під воловину. Обурливим є те, — заявив Блок, — що навіть написи на опакуванні говорять про воловину. На початку серпня цією справою зайнялися американські науковці, які ствердили, що м'ясо без костей, експортоване австралійськими компаніями до ЗСА, має велику частину домішки кінського й іншого м'яса. Відтепер, сказав Блок, усі закордонні компанії мусять притримуватись чітко визначених вимог, в противному випадку Америка зрезигнує з їхніх товарів.

Т.Т.

КРИЗА КОАЛІЦІЇ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Привладна коаліція в Західній Німеччині, зложена з соціял-демократів і вільних демократів, тобто лібералів, увійшла в цілий комплекс розходжень і різниць. Ця коаліція триває вже довгі роки, але різниці між ними щораз більші, а ще й до того в Соціял-демократичній партії Західньої Німеччини помітні все сильніші і сильніші тенденції повороту на ліво.

Ферменти в західньонімецькій соціял-демократії в дечому нагадують ялові спори серед соціялістів у другій половині XIX сторіччя і початку XX сторіччя. Занадто часто видно, що деякі німецькі соціялісти нічого не навчилися й нічого не забули з останніх кількох років. Ліве крило партії, а зокрема так звані молоді соціялісти, виразно відгребують мертві доктрини з-перед десятків років і намагаються їх здійснювати в зовсім нових умовах, в обличчі нових завдань та в обличчі вседомінуючої совєтської небезпеки. Власне це поглиблює розходження між коаліційними партнерами, і, якщо в близькому часі не наступлять значні й глибші зміни, може прийти до розвалу цієї коаліції, а з тим — до упадку сучасного уряду канцлера Ґельмута Шмідта. Тим більше, що в західньонімецькій публічній опінії поширюється думка про вичерпання соціялістів і їхньої програми, про загублення ними динаміки та про потребу зміни.

Головний партнер коаліції — Соціял-демократична партія Західньої Німеччини — перебуває під постійним тиском: з боку своїх партнерів у коаліції, тобто з боку партії Вільних демократів, і з боку власних внутрішніх лівих опозиціонерів. Розбіжності між ними є внутрішньополітичного та зовнішньополітичного і оборонного характеру.

У внутрішній політиці німецькі вільні демократи, які багато чим відрізняються від американських лібералів, вимагають послідовної національної політики з підкресленням принципу об'єднання Східньої Німеччини зі Західньою. Вони постулюють рішуче застосування існуючих законів до комуністів, совєтської агентури тощо. Вони також за внутрішнім зміцненням Західньої Німеччини. Соціял-демократи мусять брати до уваги ці постуляти вільних демократів, а з другого боку — на них тиснуть „молоді соціялісти" та взагалі крайнє ліве крило, які своєю марксистською ідеолоґією не лише розкладають Соціял-демократичну партію з нутра, але й відштовхують від неї зростаюче число суспільства. Ліва соціялістична партійна опозиція зовсім не враховує існуючих потреб, але намагається впроваджувати такі порядки, які відповідали б партійному доктринерству.

В часі, коли держава потребує зміцнення й усправнення діяльности, молоді соціялісти намагаються добитися протилежного.

В зовнішній політиці в Західній Німеччині серед західньонімецьких соціял-демократів є аж три головні фракції. Поміркована група канцлера Ґельмута Шмідта, шукає господарської співпраці з СССР, але в обмежених розмірах і не великим коштом. Зате група Віллі Брандта, теперішнього голови партії, а колись канцлера, пропонує зближення з СССР і підтримку в більшости випадків совєтської політики. Брандт недавно побував у Москві, там Брежнєв переконав його в справі створення вільної атомної зони, складеної зі скандинавських країн, за чим Брандт повів завзяту пропаґанду після свого повороту домів. Коли ж виявилося, що Москва хоче, щоб скандинавські краї самі не мали атомової зброї на своїх теренах, але щоб Москва на їхніх кордонах ту зброю посідала, Брандт скомпромітувався, але своєї лінії не засудив. Соціялістична лівиця не лише пропонує зовсім нереальні доктринерські позиції в закордонній політиці Західньої Німеччини, але вимагає щоб країна протиставилася ЗСА і підтримувала Москву.

В економіці всі згідні, що треба зменшити передбачуваний бюджет, поробити зміни у видатках. Але на тому кінчається однозгідність, бо вільні демократи хочуть звільнити фонди для зміцнення інвестиційних резерв, а для цього треба полегш для промислу й торгівлі; соціялісти хочуть втримати соціяльні виплати на існуючій висоті з деякими підвишками, а ліві соціялісти взагалі бажають обмеження всіх інших видатків.

В оборонній політиці вільні демократи вимагають утримувати збросння на потрібній висоті, соціялісти хочуть обмеження зброєнь і переговорів з Москвою, а ліві соціялісти пропаґують щось на зразок одностороннього роззброєння.

Одначе, не зважаючи на ці малі розходження, лідер вільних демократів Ганс-Дітріх Геншер заявив, що він буде льояльно підтримувати коаліцію з соціял-демократами принаймні до 1984 року, тобто до чергових виборів до парляменту. Власне за це в колах вільних демократів, як і серед інших суспільно-політичних сил, Геншера почали критикувати, наголошуючи, що такою заявою він позбавив себе можливости добитися від соціял-демократів будь-яких дальших уступок.

Значить сучасна криза в привладній коаліції в Західній Німеччині ще не загрожує розпадом коаліції, але дальші ферменти й зріст розходжень ведуть у цьому напрямі.

Ярослав Курдидик

БОМБИ НА ДОПОМОГУ ДИПЛОМАТІЇ

Чимале число американських коментаторів заявляє, що вже поза нами час, у якому два попередні президенти — Джералд Форд і Джіммі Картер — керувалися здебільшого дипломатією, що проявлялася в "очікуванні на міжнародну злагоду та на випадкові державні успіхи". Особливо тепер, коли президент Реґен підніс оборонний бюджет до висоти 184 більйонів долярів, а в найближчих п'ятьох роках ці видатки дійдуть до суми півтора трильйона долярів, і доручив розпочати продукцію невтронної бомби, політичні речники заввжують, що американська майбутня дипломатія буде спиратися на один з найважливіших компонентів — максимальне і сильне озброєння. В політичних колах дуже слушно наголошують, що кожне слово у дипломатії набирає особливої вагомости, коли світова опінія упевнена, що зброя може кожночасно обізватися на допомогу дипломатії.

Очевидно, що коли ЗСА намагаються закріпити у світі не лишень престиж, але теж і відповідну мілітарну міць, постають з того приводу деякі комплікації. Ось, для прикладу, появилися у пресі вістки, що державний секретар Гейґ оспорює знесення ембарґо на доставу зерна до СССР, яке було накладене на Москву Джіммі Картером за її окупацію Афґаністану, але в деяких західніх державах прийняли цю вістку про Гейґа із здивуванням і застереженням.

Як і слід було очікувати, деяка частина американської преси намагається вияснити причину цієї „політичної загадки" тим, що, мовляв, тяжко зрозуміти, — коли з одного боку ЗСА намагається всякими засобами обмежити доставу Москві своєї технології, яку СССР може використати в розбудові підсиленні його військової сили, а з другого боку — ідуть намагання, щоб знесенням ембарґо на доставу зерна зміцнити совєти, дати їм змогу розв'язати найболючішу економічну проблему — прохарчувати задовільно населення і створити окрему резерву хліба для евентуальної війни.

Урядові чинники пояснюють потребу знесення ембарґо натиском на уряд фермерів з середнього американського заходу, щоб розгрузити теперішні переповнені збіжеві амбари і приготувати місце на новий цьогорічний урожай, що начебто обіцяє бути багатим урожаєм.

Деяка контроверсія постала теж відносно невтронної бомби. Тоді, коли секретар оборони Каспер Вайнберґер радить приступити до негайної продукції невтронних бомб, державний секретар Гейґ висуває погляд, щоб справу продукції на деякий час відкласти, мотивуючи це побоюванням европейських союзників з НАТО, що таке рішення може приспішити зудар між СССР і ЗСА якраз у часі, коли Америка повинна б перевести багато в себе важливих мілітарних змін, в першу чергу — увести примусову військову службу і подбати про таку армію, яка відповідала б вимогам сучасности.

Найбільший страх для світу тепер — це атомова війна, про яку пересічна людина думає, що в ній обидві воюючі сторони, закидавши одна одну великою кількістю нуклеарних ракет різної величини, зметуть з лиця землі міста, країни, цивілізацію або і саме життя. Очевидно, що кожний вибух атомової бомби чи гарматного стрільна викличе фатальну радіяцію, але принаймні у випадку невтронної бомби радіюс самої нищівної дії є відносно меншим.

Мета невтронної бомби — „просунути і поширити засяг її радіяції". Вживаючи невтронну бомбу, Захід зможе спаралізувати в Европі „стрижень совєтської загрози", що криється у танкових з'єднаннях. Військові експерти розцінюють, що СССР разом з членами Варшавського пакту, переважає танками всіх членів НАТО у відношенні чотири до одного.

У загальному беручи, змоторизовані танкові з'єднання — це дуже сильна, важка і тверда сила, щоб її легко вивести і вибити з ладу. При цьому варто згадати, що, хоч стандартна атомова бомба і невтронна мають приблизно такий самий механізм радіяції, перевага невтронної зброї в тому, що вона призначена якраз проти танків і проти них найбільш успішна.

Американські знавці воєнної справи беруть до особливої уваги факт надмірної густоти населення в Европі, де звичайно нуклеарна зброя могла б заподіяти в час війни нечуване знищення. Вживаючи невтронну бомбу, американські мілітарні експерти уважають, що ворожу інвазію на Західню Европу можна буде зупинити без катастрофального спустошення.

Через спротив европейських держав приміщувати невтронні бомби на їхніх територіях, бо це начебто могло б „спровокувати Москву до превентивної війни", президент Реґен вирішив, що повна побудова невтронної бомби і її переховування буде в ЗСА, а в разі потреби — ці бомби будуть доставлені до потрібного місця для оборони скрізь, де американські життєві інтереси і інтереси Заходу будуть загрожені.

З НАШИХ БУДНІВ

Довгий піст

(Присвячую пам'яті незабутнього друга і товариша пера Федя Триндика).

Літом 1979 року відвідав королівську Канаду, а точніше — далекий Едмонтон, популярний колись фейлетоніст „Нового Часу" Федь Триндик, з котрим ми удвох довгі роки працювали у в-ві „Українська Преса" Івана Тиктора у Львові.

Вивезений у 1945 році з рідними лемками на „земе одзискане", він довгі роки не мав жодного контакту з українським друкованим словом. Пригадую собі той час, коли в 60-их роках він нав'язав листування зі мною, то в першому таки листі просив мене, під милість Божу! прислати йому хоч би якусь одну українську книжку!

„Тільки на початок — писав — прошу щось таке невтральне, не заангажоване. Ну, наприклад, підручник годівлі кріликів або плекання бджіл, чи найкраще таки — молитовник! У нас щоправда тепер ніби відлига, але по відлизі можуть ще настати приморозки... Отже, ти розумієш!...

У другому листі сповіщав мій незабутній друг з неприхованою радістю, що якийсь земляк з Бельгії вже мене випередив і обдарував його першим українським друком! „Ти уяви собі: приходить мені з пошти товста конверта, а в ній — три катехизми українською мовою! Цей день, а випало воно під наш Великдень, був для мене найрадіснішим від десяти років святом Воскресіння."

Далі описував мій покійний приятель, як то він із жаром перших християн із римських катакомб кинувся вивчати всі заповіді Божі і церковні, всі гріхи головні і правди віри...

„Признаюсь до гріха і б'юся в груди, що все те в мене призабулося, я пам'ятав лише вперто про чотири останні обов'язки християнина, речі, які в умовинах нашого існування завжди були гостроактуальними..."

„А тепер, — писав, — читаю ці катехизми вдень і вночі, потиху і наголос, милую очі почерком рідної кирилиці, насолоджуюсь самим звучанням рідного слова, що бринить мені в ухах, ніби архангельська музика або соняшні клярнети, — як писав колись наш Павло Тичина...

Отак, бачиш, випостився чоловік на чужині; такий голодний став рідного друкованого слова!"

Прийшло мені на гадку, що такий довгий чи великий піст придався б неодному з наших „нечитайлів" на цій вільній землі Вашінгтона.

Ікер

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД І СОВЄТСЬКІ ФІЛЬМИ

У „Дружній бесіді" у „Свободі" з 29-го липня 1981 року Святослав Караванський скритикував Український літній інститут Гарвардського університету за показ фільму, який, на його думку, і „проколонізаторський" і „антиукраїнський". Хоч автор не назвав фільму, можна додуматися, що мова була про „Білого птаха з чорною ознакою" режисера Юрія Ільєнка.

Поминаючи невиправдані закиди вбік українського середовища при Гарварді, у статті Караванського порушено одне важливе, хоч зовсім не нове питання. Це питання віддавна обговорюється в українських громадах у діяспорі, а зокрема — українськими гарвардцями. Суть цього питання: чи ми як науковці маємо право вивчати і досліджувати всі події та культурні явища України і ділитися нашими висновками з академічною молоддю?

У дусі інтелектуальної і академічної свободи, на це питання існує тільки одна відповідь. Проте, у моїй компетенції директора цьоголітнього інституту, я бажаю скерувати безпосередню увагу на функцію, яку виконує демонстрування вищезгаданого фільму чи будь-якого фільму в рамках загальної програми цілої Гарвардської літньої школи.

В першу чергу, треба підкреслити, що кожний гостинний виступ, кожний панель, кожне демонстрування фільму в нашій програмі відбувається у супроводі коментаря відповідного науковця. Ці заочні точки програми доповнюють й ілюструють порушені проблеми на курсах історії, літератури та мови. Ці курси становлять есенцію української літньої програми.

В другу чергу, тут іде мова не про будь-який совєтський фільм. „Білий птах з чорною ознакою", який появився 1970 року, — це один із рідкісних совєтських фільмів, присвячених тематиці УПА і трагічним подіям в Україні під час Другої світової війни. Цей фільм був останнім твором виняткової течії українського кіномистецтва, яка почалася в 1964 фільмом „Тіні забутих предків" С. Параджанова. До цієї течії належать ще такі фільми, як „Кам'яний хрест" Л. Осики і „Ніч на Івана Купала" Ю. Ільєнка. Особливою характеристикою всіх цих фільмів було користування алегорією, як засобом відкриття аспектів культури й історії України.

Сюжет „Білого птаха..." розвивається на Буковині й представляє трагедію

(Закінчення на стор. 6)

Анатоль Камінський

СИТУАЦІЯ НА УКРАЇНІ І ВИСНОВКИ З НЕЇ

Інтеґральна мультинаціональність — головний метод й інструмент русифікації на сучасному етапі

У

І коли в 50-их роках були появилися нові українські друковані органи, такі, як, наприклад, щоденна „Робітнича газета", журнали „Вугілля України", „Знання та праця", „Український історичний журнал", „Народна творчість і етнографія", „Радянське літературознавство", „Фізкультура і спорт", а в 1959 році Академія наук УССР видавала 15 наукових журналів українською мовою і три — російською, то 20 років пізніше, в 1979 році — видається 32 журнали російською мовою, лише вісім українською і два — обидвома мовами, українською і російською. Так розвинувся „розквіт української науки, культури і мови" в цифрах журналістичної статистики за неповних 20 років „укріплення нової історичної спільноти — совєтського народу"...

Невесело виглядає й інша статистика. Згідно з переписом населення з 1979 року, все населення УССР начислює 49,757 тисяч, з того є 36,489 тисячі українців, тобто українці становлять 73.6 відсотка. В 1970 році українці творили ще 74.9 відсотка, а в 1959 році — 76.8 відсотка. При тому, якщо від 1970 року до 1979 року кількість українців збільшилася на 3.9 відсотка, а в абсолютних числах — на 1.2 мільйона осіб, то росіяни зросли аж на 15 відсотків, а кількісно — на 1.3 мільйона. У висліді вони становлять насьогодні 21.1 відсотка населення України. В тому самому періоді по цілому Союзі кількість українців, які подали „володіння" російською мовою, як „другою рідною мовою", зросло з 36.3 відсотка на 49.8 відсотка.

Самозрозуміло, що ці статистичні дані не віддзеркалюють ще всіх демографічних потенцій і динаміки обох національностей на наших землях. Зокрема вони не доказують автоматичного, прямо-пропорційного пов'язання між ростом росіян і порівняльним спадом українців, поскільки ріст обох національностей не проходить зазублено — прямо-пропорційно, але радше паралельно, тобто такий а не інший зріст росіян не означає автоматично еквівалентного спаду українців, при чому слід мати на увазі те, що якраз зріст росіян відбувається диригoвано згори і що в оцінці цих демографічних процесів треба брати в рахубу динамічність національної свідомости стосовних народів.

У тому відношенні слід підкреслити, що за 20 років будівництва „єдиного совєтського народу" Москва осягнула в контексті „зближення і дружби" радше певний загальний зріст національної свідомости в неросіян, за вийнятком таких народів, як білоруси, поволзькі народи (крім татар, які якраз тепер відзначаються дуже сильною національною динамічністю) і в народів далекої Півночі (крім якутів). Тим не менше, ми дурили б себе самі, якщо б не бачили і не турбувалися станом нашої нації на сучасному етапі.

І тому якраз сьогодні більше ніж будь-коли на потребу є максимальне скріплення наших зусиль для поширення і поглиблення національної свідомости нашого народу, як основного і вирішального фактора у боротьбі проти перетворення України у багатонаціональну республіку шляхом дальшого перемішування населення, економічної інтеґрації, асиміляції і русифікації.

Тут не місце специфікувати конкретні засоби, тактику і стратегію нашого відділовування, яка мусить вийти поза дотеперішню моральну і матеріяльну допомогу еміґрації в змислі, наприклад, достави історичних, літературних, соціологічних, філософічних і інших матеріялів, інформацій тощо. Тим більше, що у нас мусить бути постійна свідомість того, що, як сказано в „Інформаційному бюлетені" УГГ з березня/травня 1980 року, „процес нівелювання націй зайшов задалеко і вирішується він передусім на території України... Доля всіх інших народів Союзу ССР залежить від того, чи виграє російський шовінізм свою війну з українським національним організмом (що за кілька століть перебування в імперіяльному середовищі зазнав уже органічних змін), чи цієї війни російський шовінізм не виграє".

За останніх 20 років Україна пережила три генеральні погроми її громадського, культурного і політичного відродження (1964-65: 1872-73 і 1978-1981) і виявилася неспроможність УГГ зорганізувати ширшу соціологічну базу для своєї діяльности і передусім своєї оборони у формі створення правозахисних груп на рівні обласному і районному, як це пропонував „Інформаційний бюлетень" з 1980 року. Ця неспроможність зумовлена не тільки попередніми погромами, але й фактом „ножиць" між динамічністю і посвятою групи активістів і браком належної ширшої піддержки з боку загалу громадськости.

Тим не менше, немає сумніву, що правозахисний рух буде й надалі діяти у своїх теперішніх чи дещо змінених формах, хай це буде спорадично і не в масовому маштабі. А в парі з ним будуть наростати теж інші, а між ними напівпідпільні і підпільні формації боротьби на зразок УНВР і УНК, з одного боку, і УНФ Миколи Крайника, суд над яким відбувся 21-го серпня 1980 року в Івано-Франківську, — з другого.

„Український національний фронт" (УНФ), що його зорганізував у половині 1970 років М. Крайник, заслуговує на окреме вирізнення з кількох причин.

Поперше, це була вже туго зорганізована підпільна формація, величиною понад 40 люда, з виразно самостійницькою програмою, яка діяла за всіма правилами конспірації. Як сказано в стосовній інформації про неї, „сама назва організації передбачувала об'єднання всіх сил, які піддержують ідею незалежности України і які виступають проти будь-яких форм національного і соціяльного гніту" („Еще из истории УНФ", АС н. 4233, стор. 2.).

Подруге, вона зуміла проіснувати майже п'ять років, що в існуючих обставинах у порівнянні з попередніми такого роду організаціями (УНФ з 60-их років, УНК) є своєрідним рекордом у цілому після-ОУНівському періоді.

Потретє, своїм засягом вона вийшла поза українську територію (УНФ діяв теж у Туркменській ССР), що має ще свою окрему вимову на тлі всесоюзних, широкомаштабних схем тотального наступу Москви на нашу й інші нації. Такого роду наступ вимагає поширення нашого фронту боротьби з ворогом теж на позаукраїнські терени, всюди, де є український елемент, завданням якого

(Закінчення на стор. 4)

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

I/81

По 1.000.00 дол. д-р Осип Ільків, Володимира Русинко, д-р Петро Пшик, Стефан Гук (в пам'ять бл. п. Станислава Денко).

100.00 дол. д-р Роман і Лідія Смик, д-р Володимир і Віра Кліш, В. Деканка, д-р Леонід Рудницький.

По 50.00 дол. д-р Володимир Іванків (в пам'ять бл. п. Анни Тимків), Осипа Мінчак.

По 25.00 дол. Володимир і Ірена Винницькі, Омелян і Юлія Урбанські, Роман Половецький, Зиновій М. Гловяк, Дора і Іван Кульчицький, д-р Лев і Оксана Мельник.

По 20.00 дол. д-р Софія і Всеволод Клюфас, Кароліна Конрад, Роман Вомпель

По 10.00 Юрій Яремкевич, Богдан і Теофіля Артимишин, Стефан і Евгенія Цимбала.

5.00 дол. Антони Левицький.

•

Замість квітів на могилу бл. п. Марії Джимуга зложили: по 20.00 дол. Евген і Ярослава Тинус, Річард і Богданна Собочінські.

•

Замість квітів на могилу бл. п. Володимира Гроня зібрав 355-ий Відділ УНСоюзу в Джерзі Ситі:

По 10.00 дол. Анна і Стефан Макух, Марія і Василь Панчук.

По 5.00 дол. Анна Кумферт, Н. Лохман, Софія Солдан, Евгенія і Марія Дісик.

•

Замість квітів на могилу бл. п. Осипа Сарахман зібрали Дмитро Мінчак і Петро Гладаш в Честер, Па., зложили:

По 30.00 дол. Анна Сарахман.

По 20.00 дол. Євгенія і Микола Кохан.

По 10.00 дол. Анна і Дмитро Мінчак, Галина і Михайло Рущак, Володимир Александер, Анна і Петро Візьняк, Ірена і Андрій Даріян, Самчаник, Лідія і Франко Гробовий, Роман Мельник, Ольга і Євген Маршалок, Стефанія і Едвард Бікі, Роман Завицький, Марія і Семен Корман.

По 5.00 дол. Олекса Злупко, Іван Кічула, Ярослав Щербак, Степан Микита, Осип Кізюк, Іван Бабан, Зоня Мельник, Надія Кізюк, Петро Гладаш.

4.00 дол. Ярослав Качмар.

•

Замість квітів на могилу бл. п. Тараса Логуша Збірка Укр. Патр. Товариства в Сиракюзах, Н. Й. — збирав п. Б. Тимяк. Зложили:

По 50.00 дол. д-р Анна і д-р Олекса Лятишевські, Марія і Богдан Тимяки.

По 30.00 дол. д-р Галина і д-р Святослав Клюфаси.

По 25.00 дол. Галя і Лев Бачинські, Дарія і д-р Богдан Кміцикевичі, Марія і інж. Богдан Ковалюки, д-р Роксоляна і д-р Василь Лончини.

По 20.00 дол. Ірина і д-р Ярослав Іванці.

10.00 дол. Іван Пиндус.

По 5.00 дол. Володимир Дмитришин, Орест Зарічний, Тадей Оришкевич, Володимир Смага.

• Листа ч. 1159 — Збірка замість квітів на могилу бл. п. Михайла Плешкана в Ірвінгтон, Н. Дж. Переслала Анна Петровська. Зложили:

20.00 дол. д-р Іван Ярош.

По 15.00 дол. Василь і Дарія Пасічняк, Андрій Кашубинський.

По 10.00 дол. Юс Бортник, П. і А. Петровські, Ольга Мусаковська, Анна Тиха, Евген Перейма, Юрій Торбич.

5.00 дол. Іван Ориняк.

•

Листа ч. 1386 — Збірка замість квітів на могилу бл. п. Анни з Гаврилових Тимків. Зібрав Микола Алексевич в Філядельфії, Па. Зложили:

50.00 дол. Микола Тимків.

По 30.00 дол. працівники в IPC-товариші Ярослава Тимкова, Маричка і Володимир Мелько.

По 25.00 дол. Зенон і д-р Тетяна Цісик, Михайло і Марія Четирка, Юрій Циган (з Ленсдейл, Па.) Ярослав і Марія Тимків, Ярема і Гриць Тимків, Олександер і Марта Олинець.

По 10.00 дол. Ольга і Іван Строчан, Мирослав Обрисовський.

•

Листа ч. 1466 — Збірка замість квітів на могилу бл. п. Марії Корженьовськоі-Кузьмінськоі — зібрав Іван Антоняк в Філядельфії, Па. Зложили:

По 100.00 дол. Іванна і Іван Антоняки, Маріян і Ірена Коженьовські.

По 40.00 дол. Родина Володимир і Мирослава Корженьовські, Зенко і Юрко Антоняки.

По 20.00 дол. д-р Тетяна Цісик, Богдан і Ксеня Коженьовські.

По 15.00 дол. Анна і Григорій Олійник.

По 10.00 дол. п. Бачинський, Ірена Коженьовська, Василь і Софія Циган, Дарія Коженьовська, Петро і Анна Тарнавські, Роман і Ірена Олійник, Петро і Ірена Длябога.

•

Листа ч. 1196 — Збірка Укр. Патр. Товариства в Моріставн, Н. Дж. — переслав Василь Пасічняк, збірщики: Микола Семанишин з Вунтон, Н. Дж. і Петро Зятик з Седер Кнолс, Н. Дж. Зложили:

По 50.00 дол. Петро Зятик, О. і Ю. Охримовичі, Василь і Дарія Пасічняки.

40.00 дол. Данило Петрочко.

30.00 дол. Микола Семанишин.

25.00 дол. Василь Гнатів.

По 20.00 дол. Філь Юман, Ольга Дячук, Григорій і Ненси Цюрпіта, Дмитро Кіцак, Володимир Козак, Василь Осадчук, Михайло Брунько, В. Джінгала, Ярослав Марусин, Стефанія Богословець.

По 10.00 дол. О. і Д. Паславські, Володимир Пеленський, Степан Цвілюк, Ярослав Бердей, Іван Ґалатий, Микола Бура, Емілія Вох, Петро Ґалатий, Антін Біланич, Теодозія Басараб, Юрій Бердей, Стан. Приставш, Іван Пелех, Володар і Марта Лиско, о. Осип Пансюк, В. Кобдянський.

По 5.00 дол. Пані Гошовська, Михайло Іленський, Володимир Левицький.

•

Листа ч. 1351 — Збірка Укр. Патр. Товариства в Гемпстеді, Н.Й. — переслав Микола Курчак, збірщик: Юлія Захарія. Зложили:

По 100.00 дол. Микола і Ольга Курчак, Василь і Юлія Захарія, Петро і Євгенія Квазко, Михайло і Евгенія Сагатий.

По 25.00 дол. Андронік і Ірена Копистянські.

По 20.00 дол. Юрій і Мерлан Захарія, Міла і Франк Гирд, Володимир і Параскевія Шпачинський.

По 10.00 дол. Іван і Олена Плетенецький, Марія Лисяк, Михайло Петрига, Ілько і Марія Цьопик, Марія Вуд, Стефан і Марія Кохановські, Василь Мамус, Василь Щерба, Стефанія Баран, Микола Алексевич.

По 5.00 дол. Володимир Батіг, Ярослав Копистянський, Микола Забків, Іван Лотоцький, Тадей Ліпинський, Петро Вишинський, Михайло Федько, Михайло Мотуз, Іван і Лінда Матлис, Станислав Возьний, Стефан Корнова, Алис Доскоч, Володимир Літепло, Ірена Вацик, Микола Дідора, Володимир Клюба, Василь Якимець.

•

Листа ч. 1352 — Збірка Укр. Патр. Товариства в Гемпстеді, Н. Й. — Переслав Микола Курчак, збірщик: Юлія Захарія. Зложили:

По 50.00 дол. Річард і Христина Леоп[illegible]

По 25.00 дол. Михайло і Ольга Манд[illegible], Богдан і Христина Подоляк, Орест Дацьків.

По 20.00 дол. Михайло і Марія Рій, Дмитро і Марія Жеграй, Володимир Стець, Юрій Штогр[illegible].

По 10.00 дол. П. і А. Верміць[illegible]і, Марія Пайда, Іван і Теодозія Козловські, Остап і Віра Пог[illegible]ські, Володимир Кушнір, Іван Колодій, Роман Д. Мак, Василь Герула, Богдан Копистянський, Марія Дяк, Іван Винник, Юстина Сціфо.

По 5.00 дол. Богдан Курчак, Павло Коваль, Стефанія Маланчук, Олена Малігловка, Пелагія Венгер, Василь Пекар, Михайло Щерба, О. Сидор, Стефан Марусевич, Петро Дембіцький, Яким Курчак.

4.00 дол. Марія Слаба.

3.00 дол. Марія Вакулівська.

По 2.00 дол. Катерина Дячук, В. Атлас.

Продовження листи ч. 1351 і ч. 1352 збірки Укр. Патр. Товариства в Гемпстеді, Н. Й. Зложили:

650.00 дол. Великодний Базар УПТ.

По 100.00 дол. кухня і бінго ч. 1.

По 100.00 дол. кухня і бінго ч. 2.

По 50.00 дол. Відділ Союзу Українок в Гепмстеді.

По 25.00 дол. Католицький Клюб, Юрій Солтис, Ілярій Зарицький.

15.00 дол. Ярослав Курчак.

10.00 дол. Відділ „Провидіння" в Гемпстеді, Н. Й.

•

Листа ч. 1494 і 1494 а — коляда Укр. Патр. Товариства в Лорейн, Огайо, переслав Богдан Крайчик. Зложили:

25.00 дол. Степан Зарічний.

По 10.00 дол. Володимир Горський, д-р Юліян Сілецький, Віктор Купіняк мол., Богдан Крайчик, Константин Мацілинський.

7.00 дол. Степан Шуя.

По 5.00 дол. Омелян Лесюк, Григорій Дирів, Григорій Гаркач, Зенон Княгницький, Евген Пакуш, Володимир Кульчицький, Стефанія Лучковська, Ірена Клос, Богдан Дейчаківський.

4.00 дол. Микола Бучинський.

По 2.00 дол. Дмитро Деркач, Петро Ратич.

•

Збірка Укр. Патр. Товариства в Лорейн, Огайо, переслав Богдан Крайчик. Зложили:

63.00 дол. Франко Сілецький.

34 дол. Дмитро Деркач.

30.00 дол. Богдан Крайчик.

По 25.00 дол. Степан Ганчарик, Осип Дрогомирецький, Омелян Лесюк, Марія Нестеренко, д-р Юліян Сілецький, Григорій Черкас, Іван і Оля Черкас, Степан Шепловський, Петро Івасиш[illegible]н.

По 24.00 дол. Володимир Горський, Богдан Дейчаківський, Володимир Кульчицький, Віктор Купіняк, Віктор Купіняк мол., Петро Оринчак, Евген Пакуш, Евген Пащин, Степан Шуя, Петро Проць.

15.00 дол. Борис Калюшик.

По 12.00 Марія Купчинська, Стефанія Лучковська, Володимир Сілецький.

10.00 дол. Дмитро Куріяка.

5.00 дол. Микола Сухарчук.

2.00 дол. Осип Розмаринович.

•

Листа ч. 1504 — Збірка в Йонкерсі, Н. Й. — переслав Роман Король. Зложили:

100.00 дол. д-р Надія і Ігор Кмета.

40.00 дол. Марко Сосяк.

25.00 дол. Дмитро Мотрик і Микола Іванів.

II/81

На Патріярший Фонд зложили:

125.00 дол. Петро Стефанів.

По 100.00 дол. о. Володимир Андрушків, Іван і Ольга Вербовські (з нагоди уродин Патріярха Йосифа), Ярослав і Ярослава Кришталовичі (у пам'ять бл. п. Олени з Жолкевичів-Чорняк), Люба і Антін Яцишини (у пам'ять бл. п. Олени з Жолкевичів-Чорняк), Майк Роксцкі (з нагоди уродин Патріярха Йосифа), д-р Клеменс і Ольга Рогозинські (у пам'ять бл.п.д-ра Ярослава Восвідки).

По 50.00 дол. д-р Юрій і Ксеня Старосольські, Ярослава і Віра Левицька (у пам'ять мужа і батька бл. п. Мирона Левицького), Йосиф і Анна Губчак, Стефан і Анна Максимяк (у пам'ять бл. п. брата Миколая Максимяка).

35.00 дол. д-р Іван Коропецький.

По 30.00 дол. Володимир Сусла (з нагоди уродин Патріярха Йосифа), Михайло Пирський (у пам'ять бл.п. інж. Юрія Артимишина), Михайло і Валентина Дуциловичі (замість квітів на могилу бл. п. Анни Тимків: 10.00 дол — бл. п. Іванни Левицької: 10.00 дол. бл. п. інж. Юрія Артимишина: 10.00 дол.), Едвард М. Бронес (у пам'ять бл. п. Марії Тимків).

По 25.00 дол. А. Мамчин (у пам'ять бл. п. Василя Масника), Іван і Марія Ґалій (у пам'ять бл. п. інж. Юрія Артимишина), Олена і Богдан Кульчицький — син (у пам'ять бл. п. проф. Льва Заяця).

По 20.00 дол. Наталія Власов, Марія Кобрянська, Зенон Михалевський (у пам'ять бл. п. інж. Юрія Артимишин).

По 10.00 дол. Марія Іванків (у спомин бл. п. Івана Слоньського), Олена Кульчицька (у пам'ять бл. п. Іванни з Кохановських-Левицької), Семен Михайлишин (у пам'ять бл. п. інж. Юрія Артимишина), Володимир і Ірена Винницькі (у пам'ять бл. п. Івана Слоньського), Іван Заполух, Юлія і Оксана Бачинська (у пам'ять бл. п. Теофіля Остапюка).

Укр. Патр. Товариство в Кергонксон, Н. Й. — Дар любови в день уродин Патріярха Йосифа — зібрав М. Куриляк, переслав д-р Н. Барусевич (голова). Зложили:

По 20.00 дол. М. Куриляк, М. С. Барусевич.

По 10.00 дол. д-р Б. М. Кондра, П. Яців, І. Неілко, М. Крижановський, д-р Б. О. Барановський.

По 5.00 дол. Г. Мокляк, І. Христяк, П. Оприск, Н.Н., О. Олійник, Я. Миндюк, д-р В. Я. Ціханський, С. Орловський, Д. Хухра, М. О. Бодляк.

1.00 дол. М. Савеска.

Укр.Патріярхальне Тов. в Кергонксон, Н. Й. — Коляда — збирали: С. Барусевич і С. Орловський. Зложили:

40.00 дол. д-р Юрій Крижанівський.

25.00 дол. М. Куриляк.

По 20.00 дол. В. Квас, д-р М. Барусевич, д-р М. Крижановський, О. Смішкевич, Г. Мокляк, С. Яць, Ю. Ганкевич, В.Г. Хамула, Р. Равлюк, О. З. Савчук, д-р Б. Кондра, М. Гнатів.

По 15.00 дол. д-р Р. Барановський, д-р Р. Патрило, д-р О. Волянський, В. Крижанівський.

По 10.00 дол. д-р В. Ціханський, В. Цяпа, Д. Досяк, М. Кухній, Д. Слободян, о. Б. Волошин, О. Литвин, О. Безкоровайний, В. Дутка, С. Кусяк, І. Хомичук, Д. Хухра, Л. Бубела, І. Кульчицький, З. Ковальська, Д. Л. Фелісіяно, І. Мисько, П. Лонкевич, М. Фтомин, І. Денисенко, Д. Горяткевич, П. Оприск, Ю. Гошовський. П. Яців, М. Василик, П. Панчук, О. Олійник, О. Бедрій, В. Беріска, д-р Р. Рак, Ф. Савчур, С. Андрусишин, Я. Лесів, М. Лучків, І. Баран, М. Лаврук, В. Рубінович, Я. Салук, М. Бодляк, С. Олексів, В. Тритяк, І. Орач, Д. Ганч, Ю. Оршуляк.

По 5.00 дол. Т. Микуляк, В. Мазур, О. Ленець, М. Ковд, Т. Шмотолоха, А. Яців, М. Першин, А. Змий, В. Гомотюк, І. Загаляк, І. Круг, М. Бігун, Д. Шпак, М. Оприско, Е. Александрович, В. Савескі, Б. Мілян, В. Ренер, А. Герило, І. Паращук, М. Вовчук, А. Музика, І. Тащак, І. Неілко, О. Карлик, М. Цобурко, А. Лесів, М. Торба, О. Струсевил, І. Мудра, М. Рокитська, І. Федюк, Я. Масний, М. Оршуляк, П. Кузьмин, А. Курило, А. Королик, М. Оршуляк, С. Орловський.

3.00 дол. М. Ганкевич.

2.00 дол. М. Васьків.

1.00 дол. С. Кручовий.

•

Листа ч. 1394 — зібрав інж. Дамян Геча в Плейнсфілд, Н. Дж. Зложили:

По 50.00 дол. Йосиф Ярема, Василь Кець.

По 25.00 дол. Іванна і Олег Ратич, інж. Ярослав Букачевський.

По 20.00 дол. Дамян і Ліда Ґеча, Дмитро і Леся Демедюк, Франко Літовінський.

15.00 дол. д-р Богдан Цимбалістий.

По 10.00 дол. Михайло Мостовий, Богдан Ракочий, Мирон Грамяк, Михайло Чарнецький, Михайло Хомут, В. Оріховський, Володимир Серна.

8.00 дол. Александер і Лідія Клецер.

По 5.00 дол. Ярослав Ощудляк, Володимир Колтовський, Микола Яворський, Володимир Зарицький, Михайло Слободян, Петро Папроцький, Олена Папроцька.

2.00 дол. Ярослав Паславський.

1.00 дол. Микола Гущак, Н. Н.

•

Листа ч. 1395 — зібрала Тамара Панкевич в Ню Бронсвік, Н. Дж. Зложили:

20.00 дол. Порфірий і Тамара Панкевич.

По 10.00 дол. інж. Богдан Котис, Іван Яцишин, Василь Хомут, Павло Лабінський, п. Городецькі, Сестерство Різдва Пречистої Діви Марії в Ню Бронсвік.

По 5.00 дол. Осип Ріпник, Любомир Ратич.

•

Листа ч. 1060 — зібрав Володимир Проціньский, Вашінгтон, Д. С. Зложили:

10.00 дол. Іван і Уляна Сось.

По 5.00 дол. Юрій і Александра Раковські, п. Звадюки.

•

200.00 дол. „Самопоміч" Федеральна Кредитова Кооператива, Філядельфія, Па.

100.00 дол. Українська Федеральна Кредитова Кооп. в Рочестер, Н. Й.

•

Листа ч. 1160 — замість квітів на могилу бл. п. Василя Масника — зібрала Ляриса Пенцак, переслала Анна Петровська, Мейплвуд, Н. Дж. Зложили:

По 25.00 дол. Родина Біловус, п-во Л. Ґураль, родина Дубно, п-во Косарев, п-во Косаревич, д-р і пані Е. Морденте.

По 20.00 дол. п-во В. Воловчук, п-во Р. Данилюк, п-во Д. і Л. Пенцак, п-во А. Пискір, п-во Ю. Стирнко, п-во С. Тиндик.

По 10.00 дол. п-во Ґлуговські, п-во Й. Дісик, пані О. Маник, п-во І. Масник, п-во С. Масник, п-во З. Федорончук.

Замість квітів на могилу бл. п. Каролини Бойко — зібрала п. Анна Петровська. Зложили:

20.00 дол. п-во Володимир і Марія Левицькі.

Замість квітів на могилу бл. п. інж. Юрія Артимишина зложили:

10.00 дол. п-во Володимир і Марія Левицькі.

•

Замість квітів на могилу бл. п. Іванни з дому Кохановських-Левицької на Патріярший Фонд зложили у Філядельфії:

40.00 дол. Родина Вітковитських.

По 20.00 дол. Іван і Ольга Кобрин, Зенон і Марія Кохановські, родина Вакуловських.

По 10.00 дол. Володимир і Стефанія Пушкар, Марта і Александер Турчин, Звенислава і Борис Захарчук, Христина і Юрій Масюк, Микола Алексевич, Христина і Богдан Турченюк.

•

В пам'ять бл. п. Марійки Джумига на Патріярший Фонд зложили в Гартфорд, Конн.

25.00 дол. Ольга і Надія Гафткович.

По 10.00 дол. Олександер і Анна Пришляк, Іван і Слава Кукіль, Орест і Оксана Кузьма.

•

250.00 дол. „Самопоміч" Укр. Фед. Кредитова Кооп. в Чікаго, Ілл.

Листа ч. 1497 — збирав Володимир Проціньский в Адельфія, Мд. Зложили:

По 25.00 дол. Ярослав і Богданна Гелета, Богдан і Тетяна Ясінські, Христя і Ярко Оришкевичі, Ігор і Марта Проціньські, Володимир і Таня Демчук.

По 20.00 дол. Модест і Таня Захарченко, Василь Лев.

По 10.00 дол. Б. Демчишин, Н. і В. Пилипець, Василь Надрага, Остап і Ірена Зинюки, Богдан Козак, М. Леґецкіс, О. Білоус, Ігор Гавдяк, Орест Гаврилюк, Олекса Когутяк, Володимир Маєвський, Микола Ставничий, Теодозія Кіцоровська, Роза Сьокало, Володимир і Емілія Проціньский, Михайло Кушнір.

По 5.00 дол. Степан Процик, Ярослав Волощин, Марія Ставнича, Мирослав і Олена Раковські, Дмитро Корбутяк, М. Ільчишин, О. Гавдяк, Михайло Бохно, Ляриса Фонтана, Петро Петрик, Марта Гарасовська.

•

Листа ч. 1487 — збирав Віктор Балабан в Гюстон, Тексас. Зложили:

200.00 дол. Віктор Балабан.

100.00 дол. Стефан Шоенфелдт.

50.00 дол. Юрій Микитин.

30.00 дол. Ірина і Антін Шаруновичі.

По 25.00 дол. Михайло Данилик, Олена Бурбан, Слава Грега Лонь, Союз Українок в Америці.

По 20.00 дол. д-р Віктор Білан, Стефанія Іськів.

По 10.00 дол. Михайло Тузій, інж. Евген Кухта, Зенон Дуб, Еллі Кук, Ольга Стефенс, Маріка Мацко.

По 5.00 дол. Стефан Кіхтан, М. Бемко, Микола Ковалевський, Петро Біщук, Мирослав Біщук, Ольга Балабан, Юстина Ушак, Марта Ушак, Гелен Евенс, Стефан Соколик.

•

Листа ч. 1526. Збірка в Пассейк, Н. Дж. Зложили:

По 100.00 дол. Анна Сливка, Стефан Халупа, Петро Рибенський, Яків Зелинський.

По 50.00 дол. Родина Чернянських, Олег Склепкович.

По 25.00 дол. Стефан Покора, Роман Микита, Іван Блиха.

20.00 дол. Николай Хомяк.

•

Листа ч. 1356 — збирав Іван Макара в Лос Анджелес, Кал. Зложили:

25.00 дол. Михайло Демків.

По 5.00 дол. М. Доленюк, М. Довгенко, М. Кравців, П. Білецький, Мих. Дидик. Б. Стус, Іван Макара, Б. Бучинський, нечітке прізвище, Л. Осадца.

3.00 дол. Мих. Михаліска.

По 2.00 дол. Мих. Городиский, анонімно, Р. Кульчицький, нечітке прізвище, М. Новак, П. Семчишин, Д. Луцкий, Джон Бухай, Й. Височанський, З. Захар, Д. Матковський, Петро Джердж, І. Басараба, Н. Весилин, А. Рівний.

•

Листа ч. 1481 — коляда — збирав Теодор Федишин в Феніксвіл, Па. Зложили:

30.00 дол. д-р Ігор Кунаш.

По 20.00 дол. Теодор Федишин (Честер Спрінгс), Стефан Мартиняк, Іван Палявий, Стефан Жгута.

По 10.00 дол. Михайло Тайдейчук, Евген Михайлус, Андрій Шашак.

По 5.00 дол. Нестор Лебединський, Адам Криса, Василь Цекот, Павло Фуга.

III/81

На Патріярший Фонд зложили:

2,250.00 дол. Іван і Софія Дзіндзюра — в пам'ять бл. п. Осипа Кравчишина.

2,000.00 дол. зі спадку бл. п. Івана Коменданта.

1,000.00 дол. Александер Е. Смалл.

По 100.00 дол. пан і пані Стефан Заплатинський, на уродини Блаженнішого Стефа і Володимир Кєбуз, в пам'ять сестри п. Кєбуз бл. п. Ольги Василькевич-Зублікевич, Н.Н., д-р Роман і Лідія Смик, замість квітів на могилу бл. п. Мати Марії.

По 50.00 дол. Йосеф Губчак, Станислава Дворян, В. Сорока.

30.00 дол. Марія Стефанишин — на уродини Блаженнішого.

По 25.00 дол. Ірена Ільницька, С. Михайлишин.

20.00 дол. проф. В. Н. Вандера.

По 10.00 дол. Олена Кульчицька — в пам'ять бл. п. Олени Осідач, С. Ґанкевич.

•

Збірка в Пассейк, Н. Дж. Зложили:

55.00 дол. Антонія Перун.

По 50.00 дол. Ярослав Чипак, Стефан Максимюк.

40.00 дол. Юстина Василів.

По 25.00 дол. Анна Рибка, Стефан Грубець.

По 20.00 дол. Антін Микич, Іван Венгрин, Катерина Левончук.

10.00 дол. Танька Швець.

•

Замість квітів на могилу бл. п. Александра Томоруга-батька іх товариша на Патріярший Фонд зложили:

По 20.00 дол. Богдан Титла, Маркіян Титла, Евген Титля, Богдан Кузишин, Ігор Сохан, Володимир Зінич.

10.00 дол. Ярослав Зінич.

•

300.00 дол. „Самопоміч" Укр. Фед. Кредитова Кооп. в Пассейк. Н. Дж.

•

Листа ч. 1490 — збірка Укр. Патр. Товариства в Коговз, Н. Й. — зібрав Володимир Стадник. Зложили:

50.00 дол. Михайло Грещак.

По 25.00 дол. Роман Мацюк, П. П. Алберт, Бабяк.

По 20.00 дол. Іван Куфель, Григорій Бурата, Григорій і Стефанія Кушнір, Олег і Уляна Омецінські, Іван Ройко, Михайло і Ольга Павлів, Ольга Коник.

15.00 дол. Стефан Гарбач.

По 10.00 дол. Володимир Стадник, П.П.Франко-Гансен, Михайло Савків, Остап Поповський, Стефанія Бачинська, Евген Скоренський, Омелян Галібей, Анатоль Вербицький, Іван Мандро, Стефан Гарбач.

По 5.00 дол. Стефан Гарбач, Филип і Катерина Слободян.

•

Листа ч. 1161 — замість квітів на могилу бл. п. Юліяна Лещинського зібрала Анна Петровська в Мейплвуд, Н. Дж. Зложили:

По 20.00 дол. Осип Сташків, Стефанія Тапанчук, д-р Роман Райнерович.

15.00 дол. Роман Стефанович.

По 10.00 дол. д-р Іван Тершаковець, М. і Л.Б. Лівінгстон.

Замість квітів на могилу бл. п. Юрія Литвина зложили:

15.00 дол. В. і М. Левицький.

10.00 дол. П. і А. Петровський.

Замість квітів на могилу бл. п. Івана Пастухова зложили:

10.00 дол. В. і М. Левицький.

•

Замість квітів на могилу бл. п. Іванни з Кохановських-Левицької на Патріярший Фонд зложили в Філядельфії:

По 10.00 дол. Омелян Татунчак, Люся Полатайко, Іванна Федик, Дзвінка Захарчук, інж. Іван Куземський.

•

200.00 дол. Союз Українок Америки, Відділ 55-ий, в Голливуд, Каліфорнія.

Збірка в Бріджпорт, Конн. — з нагоди уродин Блаженнішого Патріярха Йосифа. Зложили:

50.00 дол. Марія і Богдан Романів.

По 20.00 дол. Ігор і Романа Гайда, О. Ярослав Шуст Олександра.

15.00 дол. Богдан і Олімпія Сенів.

По 10.00 дол. Володимир і Марія Болонний, Михайло і Юлія Бурий, Василь і Марія Цап, Роман і Катерина Якимів, Василь і Марія Пелещук, Осип і Ольга Пендаківський, Василь і Ярослава Ковач, Володимир і Наталія Шуст.

По 5.00 дол. Петро Бойчук, Іван і Іванна Хомяк, Стелла Домінгез, Павло і Текля Дзєцюк, Іван Федунь, Ярослав Гура, Микола і Марія Івашків, Микола і Софія Максимюк, Таня Кравчик, Ілько і Евгенія Снігур, Катерина Плаксій, Павло і Анастазія Подубинський, Юрій і Марія Сокора, Дарія Стахів, Ярослав і Люба Шумигора, Михайло і Євдокія Терентюк, Іван і Марія Захарко.

3.00 дол. Степан і Анна Тарасюк.

2.00 дол. Степан і Юстина Пиців.

1.00 дол. Никита і Анна Басюк.

•

Листа ч. 1449 — збирав Богдан Качоровський в Кольчестер, Конн. Зложили:

По 20.00 дол. д-р В. Король, Богдан Качоровський, Марія Чорнобай, Максим Коцур, Петро Качаровський, Анна і Микола Сташко, Богдан Стельмах.

По 10.00 дол. Евген Балацький, о. Юрій Лукарчик, Іван Кривоніс, Дмитро Фінів, Мирон Тихлівець, Розалія Хома, Ксеня Радинька, інж. Б. Лесь, Іван Ґулич, Федір Лазар.

По 5.00 дол. Юліян Посипенко, Франк Семків, Зоня Товпаш, Трохим П'ятничко, Евген Товпаш, Михайло П'ятничко, Анна Ліщинська, Григорій Гайдук, Володимир Качоровський, Анна Вичинська, Дмитро Дикий, Марія Марцінка.

3.00 дол. Михайло Паращук.

По 2.00 дол. Петро Данків, Марія Сапича.

1.00 дол. Стефан Ховинець.

•

Листи ч. 1437, 1438, 1439, 1440, 1442, 1443 — коляда і збірка від Українського Патріярхального Тов. Відділу в Балтимор, Мд. — переслав Петро Войтович.

Листа ч. 1437 — коляда — колядували: П. Войтович, Г. Войтович, І. Грицківський і П. Зозуляк в Балтимор, Мд. Зложили:

25.00 дол. Петро і Володимира Войтович.

15.00 дол. Петро і Ева Зозуляк.

По 10.00 дол. Емілія Баран, Олег і Ніла Бендюк, Богдан і Надя Войтович, Ґригорій і Марія Войтович, Марія Гадзаман, Іван і Марія Грицківський, Микола і Оксана Коропецький, Антон і Софія Лук'янчук, Марія Серединська, Петро і Галина Мудрий, Михайло і Марія Смоляк, Ярослава Совган, Михайло і Марія Хома.

По 5.00 дол. Ярослава Бендюк, Ричард і Дарія Блазавскас, Володимир і Анна Блашків, Богдан і Емілія Гудима, Анна Гірняк, Ілля і Ольга Заронь, Евстахій Костів, Теодор і Параня Кузьмів, Богдан і Розалія Ласюк, Марія Маляр, Ляриса Саламаха, Степан і Анна Серединський, Петро Свистун, Ярослав і Марія Теребух, Роман і Марія Хома, Михайло Стельмащук, Адам і Анна Ціздин.

По 2.00 дол. Олег Гудима, Григорій і Марія Малик, Марія Шиманська.

•

Листа ч. 1438 — коляда — зібрав В. Стельмах в Балтимор, Мд. Зложили:

20.00 дол. Володимир і Марія Стельмах.

10.00 дол. Михайло Калька.

•

Листа ч. 1439 — коляда — колядували С. Михайлишин, М. Захарків, В. Корж, О. Стельмах в Балтимор, Мд. Зложили:

50.00 дол. д-р Омелян Дерій.

По 20.00 дол. Василь і Ольга Корж, інж. Лев і Гертруда Подоляк, Степан і Степанія Поліщук, Евген і Валя Снігура.

По 10.00 дол. Василь Будько, Зиновій і Тамара Гой, Михайло і Марія Захарків, Мирослав і Анна Зобнів, Степан і Катерина Івашко, Остап Садовий, інж. Богдан і Богданна Саламаха Володимира Сорока, Микола і Франя Турик, Ричард і Марійка Улянович, Люся Хай, Степан Хай, Юрко і Юстина Чапельський.

По 5.00 дол. Анна Барнич, Петро Верний, Степан Купчик.

•

Листа 1443 — коляда — зібрав Е. Притула в Балтімор, Мд. Зложили:

По 10.00 дол. Михайло і Орися Вацлавів, Омелян Гой, Олекса і Степанія Дуда, Володимир Пересада, Йосиф Поліщук, Михайло і Марія Ремський, Ольга Траска, Дарія Чорнодольська.

По 5.00 дол. Софрон Ганкевич, Дмитро Головей, Спірідон Качмарик, Василь Павловський, Степан Попіна, Андрій Радь, Ігор Ремський, Михайло Хомішак.

•

Листа ч. 1440 — коляда — колядували: С. Михайлишин, М. Захарків, В. Корж, О. Стельмах в Балтимор, Мд. Зложили:

100.00 дол. Степан Поперечний.

50.00 дол. Теофіль Попович.

По 20.00 дол. Дмитро і Дарія Кострубяк, д-р Микола і Слава Ласійчук, проф. Семен і Софія Михайлишин, Олександер Ратич, Василь М. Тимюк, Олександер і Ірка Траска, Ярослав Ханенко.

По 15.00 дол. Василь і Оксана Палійчук, Марія Мулькевич, інж. Остап і Анна Стельмах.

По 10.00 дол. Клим і Іванна Бабяк, Василь Берний, Михайло Гоїн, Михайло і Ева Кравчик, інж. Іван і Таїса Кожр, Василь Охта, Орест і Марія Поліщук, ген. Петро Самутин, Іван Сливка, Василь і Степанія Татчин, Богдан і Дзюня Чапельський, Андрій і Люба Чорнодольський, Андрій і Марія Чорний, Степан Чорний, Тарас і Таня Хархаліс, Евген і Емілія Шавала, Михайло Тимюк.

7.00 дол. Йосиф Поподинець.

По 5.00 дол. Юрко Котик, М. Кулинич, Юрко Подоляк, Михайло Сенюк, Микола Цуркан.

(Закінчення на стор. 4)

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ В ЕЛМАЙРА ГАЙТС

(Продовження зі стор. 1-ої)

тут гості з Вашінгтону, Філядельфії, Пітсбургу, Балтимору і Джерзі Сити.

Комітет побудови пам'ятника, на чолі з інж. Володимиром Корчинським, перевів взірцево підготовку до свята, розпочавши інтенсивну працю вже рік перед цим великим днем; тому про кожну велику, малу й найменшу річ Комітет встиг подбати, включно з виданням 40-сторінкової пропам'ятної книжки з відповідними інформативними матеріялами про Шевченка, про парк, пам'ятник, місцеву громаду, про працю Комітету, в слові та світлинах. Відповідальний за публічні зв'язки і зв'язки з пресою, молодий ентузіяст Джан Довжицький подбав про те, щоб вчасні інформації про святкування появилися в низці газет, у телебаченні і по місцевому радіо. Його заслуга була в тому, що на відкриття надійшли численні привіти, телеграми і листи від великого числа відомих американських і українських особистостей.

Саме відкриття, після Молебня в церкві, проходило за пляном. Спочатку похід з церкви, на чолі якого йшли ветерани-прапороносці, в уніформах і зі зброєю. За ними українські діти з китицями квітів. Двоє дітей несли вінок з синіми і жовтими квітами; серед найменших маленька три і піврічна Моллі, внучка панства Романишиних, у жовто-блакитній суконці, бо і діти принесли свій дар любови для Батька-Тараса. Священики очолювали похід дорослих, серед яких члени рочестерського хору „Сурма", місцевий хор і миряни співали в процесії релігійні гимни, прямуючи до трибуни поруч, на якій вже зібралися лідери Елмайри Гайтс і всіх сливе близьких околиць. У виступах і коротких промовах з признанням лунали слова заохоти для „чудових людей Елмайри Гайтс, українців", які здобулися на такий великий і величний осяг. Керував програмою голова Комітету інж. В. Корчинський на зміну з Дж. Довжицьким, представляючи гостей, розповідаючи про все, інформуючи і понад усе радіючи з великого успіху свята. Весь перебіг фільмували, фотографували і записували представники засобів масової інформації; і вже увечері можна було оглядати на місцевому телевізійному каналі перебіг відкриття свята і відслонення пам'ятника, яке пройшло з піднесенням прапорів — американського і українського, з молитвою, співом „Заповіту", квітами і схвильованими урочистими виступами учасників. Все це принесла в понеділок преса в Елмайрі Гайтс, як це вже було зроблено напередодні, коли був концерт: вранці у неділю радісно і з зацікавленням елмайрці оглядали на першій сторінці газети „Сандей Телеграм" велику світлину двох бандуристів з відповідним написом, а на першій сторінці частини газети, що носить заголовок „Локал" — велику ілюстрацію двох танцюристів з ансамблю „Черемош" у гуцульських убраннях з відповідним дописом журналіста Джеррі Ґлісона, з вірними інформаціями про свято і з підкресленням всіх найважливіших подій і осіб. Він навів цитати з Президентової привітальної телеграми і написав про подібні телеграми від віцепрезидента Джорджа Буша, губернатора стейту Ню Йорк Гю Кері та про інше; тут були дані про д-ра М. Куропася і співака А. Добрянського, а найбільше про невсипущу працю Дж. Довжицького і інших членів Комітету, що завершили однорічний тяжкий трудподвиг гурту місцевих ентузіястів.

Посадник містечка Дж. Анґерленд говорив з гордістю, що його місто тепер пишається рідкісним пам'ятником — пам'ятником Шевченкові, і є тепер третім містом ЗСА, де є такий пам'ятник, після Вашінґтону і Клівленду. Цей самий мотив звучав у промові д-ра М. Куропася, який на святі також репрезентував Український Народний Союз. Відділ 271-ий УНС тут дуже діяльний і очолює його відданий робітник на народній ниві Іван Чопко. До речі, ціла родина Івана і Марії Чопків була зайнята підготовкою святкувань, всі три покоління, як це і годиться для родини українських патріотів, яка може по-праву уважатися тут типовою родиною відданих громадян, без яких місцева громада не могла б обійтися. Як голова фестивального комітету, І. Чопко відповідав і за фестин, який розпочався тут відразу на церковній площі після урочистої частини свята.

У промові о. шамбелян В. Середович сказав про світові пам'ятники — Статую Спасителя в Ріо де Жанейро, Статую Свободи в Америці, пам'ятник Св. Володимирові в Києві, що ось тисячоліття його великого діла наближається, і про багато інших пам'ятників усюди у світі. А в Україні — численні пам'ятники і найбільше їх — Тарасові Шевченкові, бо „він наш геній, найбільший поет; смолоскип, що світить і не гасне в темряві і показує нам усім, куди ми повинні йти... І Елмайра Гайтс великого начуваного діла доказала, бо і внуки і правнуки приходитимуть сюди, щоб зачерпнути віри, сили, надії і духу єдности для нас усіх".

Було прочитано телеграми й листи від законодавців і політичних діячів, у яких висловлено признання для місцевих українців за їхню взірцеву поведінку як громадян Америки українського роду, які горді із своєї української спадщини і її так вміло плекають.

Тут були привіти в першу чергу від президента Рональда Реґена, в якому він з Каліфорнії, де він тепер перебуває, писав: „Я радий привітати особисто і тепло всіх зібраних на посвяченні пам'ятника Тарасові Шевченкові. Цей салют поетові України є відповідною пам'яттю для чоловіка, який ненавидів несправедливість і боровся за рівність і незалежність усіх народів. Його унікальні літературні досягнення у поєднанні з його відданістю справі волі для усіх страждущих і поневолених, є прикладом, що заслуговує на признання від усього світу. Нехай же цей пам'ятник буде символом не тільки самого Тараса Шевченка, але і волі, яку шукав він для всіх людей".

Перед цією телеграмою були прочитані численні привіти від таких визначних осіб, як віцепрезидент Джордж Буш, губернатор Гю Кері, сенатор Альфонс д'Амато, конгресмен Стан Лундін, стейтовий сенатор Вілліям Смит, стейтовий асемблімен Джордж Вінер мол., міські супервайзори і посадники міст Елмайри, Горзгед, Ветеран, Вен Еттен, провідники повіту Чемпанг, як і від голов і діячів місцевих організацій неукраїнських і українських.

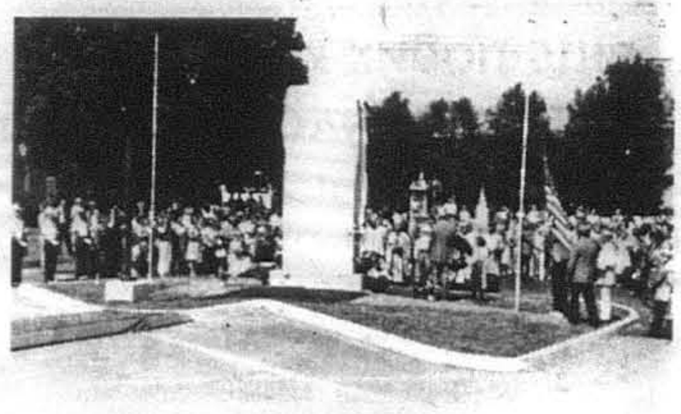
Окремо було прочитано привіти від українських Ієрархів Патріярха Йосифа, Митрополита Стефана та Владики Василя. Було кілька особистих привітів і від приватних українських громадян.

На відкритті зі співом молитви, а потім — пісень на слова Шевченка виступив Ансамбль бандуристів „Гомін" і з короткою прозо-деклямацією Евеліна Белюць. Закінчено урочисту частину співом „Боже Великий" і словом пароха о. Филипа Бумбара, який склав подяку молодим своїм парохіянам за добре зроблену працю і підніс заслуги ініціятора цілого проєкту попереднього пароха церкви св. Николая о. шамбеляна Стефана Чомка, який завдяки своїй наполегливості, візії та впливові у місцевих законодавців та громадян містечка добився ухвали назвати новостворений тут міський парк напроти української церкви і в самому серці українського поселення — іменем Тараса Шевченка.

Отець парох на закінчення закликав зібраних тут аплявзом висловити подяку і признання промоторам цієї великої події в Елмайра Гайтс — інж. В. Корчинському, Дж. Довжицькому та іншим членам Комітету побудови пам'ятника, що ними були крім названих ще І. Чопко, Василь Костів, Лев Сенков, Іван Ващишин, Василь Осташ, Софія Більська, о. Петро Лісовський і сам отець парох, який також підкреслив жертвенність кількох своїх прихожан для цього проєкту, наприклад, уфундування прапорів, квітів і складення чималих грошових пожертв. Список цих меценатів надруковано в пропам'ятній публікації.

Після подяки інж. В. Корчинського, І. Чопка і Дж. Довжицького, голова Комітету попросив всіх перейти на парафіяльну площу на фестин-пікнік, де вже трудівниці-парафіянки щедро приготували прерізні стенди з усякими присмаками, національними і загальноамериканськими; де грала музика до танців для молоді і дітей, які тут зібралися чималою кількістю вже від 1-ої години по полудні. Кілька годин грала українська оркестра, а з 8-ої години вечора до кінця фестину — американський „бенд". Вимріяно-гарна погода сприяла тому, що тут ще понад 12 сотень учасників пікніку-фестину мали нагоду не тільки підкріпити свої сили смачною поживою, але і зустріти знайомих і відвідати виставку народного і прикладного українського мистецтва. Ця виставка відбувалася недалечко, в приміщенні елмайрського Історичного товариства, як перша виставка однотижневого тривання, відколи це товариство набуло для свого користування стару будівлю пожежної станції для виставкових цілей. Виставка привабила особливо численних гостей-жінок з поблизьких і дальших околиць. Влаштовано виставку заходом сестер Анни МекКі та Катерини Мисник, які також інформували кілька днів перед посвяченням про цю виставку населення Елмайри через місцеву телевізійну станцію, показуючи цікавіші експонати і пояснюючи їх. Багато речей тут було з приватних колекцій, особливо від Петра і Юлії Климовських та інших.

Виставка була також частиною загальних Шевченківських святкувань тут.



Ось-ось упаде біла заслона з пам'ятника і Великий Тарас уважно і з задумою гляне на численно зібраних його нащадків, які якраз все більше й більше напливають з церкви св. Миколая, що напроти.



Отець шамбелян Василь Середович благословляє мирян на Молебні в часі святкувань відкриття Меморіяльного парку імені Тараса Шевченка і пам'ятника.



З церкви св. Миколая формується похід до Шевченкового парку і пам'ятника, що якраз розміщені через дорогу напроти самої церкви. Українсько-американські і Католицькі ветерани з прапорами очолюють похід; за ними — українські діти, що поклін любови принесуть Шевченкові у квітах, і священики.



Українські діти — третє і четверте покоління, народжене вже в Америці, з квітами і вінком, спішать схилитися з найглибшою пошаною і любов'ю перед Батьком Тарасом, який віднині і назавжди буде тут серед них.



На трибуні д-р Мирон Куропась, представник Екзекутиви Українського Народного Союзу на цю урочистість урочистостей, колишній дорадник Президента в етнічних справах у Білому Домі, виголошує промову. На світлині з лівого боку — посадник Елмайра Гайтс Джан Ангерленд, з правого боку сидять комітетові — Джан Довжицький і Володимир Корчинський, о. шамбелян Василь Середович і муж довір'я Елмайри Гайтс Чет Ланнер.



Тарасова дума, Тарасова пісня — не вмре, не загине: Ансамбль бандуристів „Гомін" з Ню Джерзі співає „Думи мої". Посередині — керівник Володимир Юркевич.

Ситуація на Україні...

(Продовження зі стор. 2-ої)

є і буде творити разом з іншими не-росіянами спільний антиімперіялістичний фронт.

Є це певний вимір боротьби, який теж еміграція мусить брати серйозно на увагу в своїх акціях, спрямованих на допомогу народові у його змагу.

Почетверте, на прикладі УНФ показано зокрема яскраво, які різноманітні і великі є потреби сучасної боротьби з ворогом; як говориться у вищезгаданій інформації, члени УНФ „займалися виготовленням і розповсюдженням непідцензурної літератури. Була спроба видавати журнал 'Український вісник' і альманах 'Прозріння' (вийшло по два числа), але іззa браку необхідних матеріялів і недостатку творчих сил група від цього відказалася..." (Там же, стор. 2):

У світлі останніх подій на Україні і в цілому Союзі, треба припускати, що побіч леґалістичних форм боротьби, для більшого успіху яких необхідна ширша соціологічна база у формі таких чи інших суспільних рухів (див. Польща), будуть щораз більше наростати і розвиватися інші чисто підпільні формації з більш радикальною програмою і методикою дії. Структурально — одні з них будуть більш люзного і менш стрункішого профілю та нагадуватимуть швидше таємні гуртки і групи. Інші будуть мати виразні прикмети справжніх формацій клясично-революційного характеру.

Складається на це ряд причин, а передусім терористичний наступ режиму проти леґалістичних форм самооборони всякого роду, який заганяє кожний опір у підпілля, і одночасно — певна програмова, методологічна і оперативно-стратеґічна еволюція самооборонного політикуму, яка веде до щораз більшого акцентування підпільних, більш зрізничкованих і радикальних форм боротьби. І це незалежно від того, що у випадку останніх існує загроза провокацій збоку самого режиму, який буде старатися діяти не лише засобами інфільтрації, але й провокаційної профілактики.

В тому відношенні було б небезпечним не лише ігнорувати оперативно-поліційну спроможність КҐБ, але й недооцінювати певну силову стабільність ворога взагалі. Не забуваймо, що режимові вдалося зліквідувати правозахисний рух у всесоюзному маштабі без того, щоб привести до глибшої кризової ситуації внутрі СССР, і без того, щоб мусіти стосувати масовий терор сталінської подоби. Не треба виключати, що уведення трьох високих офіцерів КҐБ, заступників Андропова — Семьона Цвіґуна Георґія Зінєєва і Віктора Чебрікова — у склад ЦК КПСС на XXVI з'їзді партії і було нагородою за цю „як слід" проведену розгромницьку кампанію.

XXVI з'їзд КПСС оцінили на Заході як „не-подію" (нон-івент") поскільки він не приніс жодних змін в Політбюро і майже жодних змін у цілому ЦК, що його збільшили до 319 членів. 231 із них були „обрані" п'ять років тому на попередньому з'їзді (80 відсотків тодішнього ЦК), сім у роках 1976-1980 і лише 81, з того 36 попередніх кандидатів, є новими. Для порівняння варто згадати, що на XXII з'їзді КПСС за Хрущова в 1961 році лише 40 відсотків членів лишилося з попереднього ЦК. Не було теж якихось дійсно нових революційних елементів у програмовій площині.

Дехто бачить у цьому всьому вираз стабільности теперішнього укладу і одночасно боязнь за зрушення цієї стабільности і його наслідки. Все це, однак, не міняє того факту, що вневдовзі ця стабільність таки нарушиться хоча б в силу природних причин, а саме — відхід Брежнєва і бодай декого з його колеґ. Яких чудес не доказувала б грузинська чарівниця, яка мала „вилікувати" Брежнєва, стан його здоров'я дуже, а дуже поганий, а пересічний вік цілого Політбюро 68 років...

Цим я хочу сказати, що перебрання влади після Брежнєва пер се обов'язково має привести до глибших пертурбацій внутрі Кремля і кризової ситуації в СССР взагалі. В силу того, що питання переходу влади не є статутово чи „узусово" усталене, така загроза для режиму завжди існує, і не треба виключати повторення післясталінських „спадкових" пересправ і криз. Але, як показав хрущовсько-брежнєвський прецедент, воно може відбуватися і спокійним „конспіративним" чи іншим порядком.

Справа, однак, у тому, що в який спосіб ці чергові зміни не відбулися б, вони будуть проходити під тиском дуже складної ситуації, що її просто боїться й зачіпати теперішнє керівництво і воліє недобачати її майбутніх імплікацій. В страху перед будь-якими реформами, які в їхніх очах є рівнозначні з неспокоєм, забуреннями і загрозою дезінтеґрації Совєтського Союзу, теперішні старички поводяться так, начебто вони мали б вічно сидіти на непорушному кремлівському олімпі. А це лише акумулює виміри майбутньої післяспадкової кризи — не лише в політичному, але і в соціяльно-економічному, міжнаціональному та інших відношеннях.

Відхід Брежнєва припаде якраз на загострення економічної кризи у 80-тих роках, яка грозить спадом зросту національного доходу до півтора-трьох відсотків (максимально), грозить дальшим зменшенням продуктивности праці, значною нестачею робочої сили, поглибленням незбалянсованости цілого народного господарства, а передусім — гострими енерґетичними недомаганнями. Не розв'яже цієї проблеми теж і Сибір, який посідає зараз біля 80 відсотків вуґільних ресурсів, 75 відсотків покладів залізної руди, 70 відсотків натурального газу і 68 відсотків гідроенерґетичного потенціялу. Покищо, однак, 75 відсотків усієї індустріяльної продукції дають західні райони СССР.

Перед Кремлем стоїть проблема: або перекинути сибірські ресурси у західні райони, або доставити в Сибір потрібну робочу силу і технологію. Але тут знову є інша проблема, а саме — недостача робочої сили з одного боку і необхідність дістати західню технологію, зокрема, наприклад, для видобування нафти у пермаморозній зоні — з другого.

Дотепер Москва розв'язувала це питання порядком „подвійної бухгальтерії" і „подвійного компромісу", сполучуючи політичні завдання — перемішування населення і русифікацію — з чисто економічними, — перекидаючи частину ресурсів з Сибіру в европейську частину СССР і европейські робітничі кадри — в Сибір на побудову „ґрандіозних об'єктів". Економічні висліди є однак, незадовільні, подібно, як і політичні із творенням „єдиного совєтського народу".

Всі ці економічні проблеми не можна буде, проте, відкладати в безконечність, як це робить теперішнє керівництво КПСС; так само вимагатимуть розв'язки теж міжнаціональні і соціяльні протиріччя та напруження, які ростуть з кожним днем і що їх лише помножує і ускладнює насильне здійснювання концепції „єдиного совєтського народу". В тому відношенні СССР нагадує надутий бальон, що його щораз то більше роздуває тиск внутрішніх конфліктів і неполадків, та який при продовженні такого стану готов нараз почати тріщати.

В таких обставинах „вентиляційні" розв'язки, що їх напевно спробують стосувати наслідники Брежнєва, можуть виявитися невистачальними. Тому на тлі ще додаткових зовнішніх ускладнень — розвиткових тенденцій у сателітах (див., Польща та Афганістан) і авантюрних заанґажувань Москви в Африці, Азії й Південній Америці — з відходом теперішнього керівництва Совєтському Союзові не оминути серйозної внутрішньої кризи теж і в тому випадку, якщо саме „перебрання" влади в Кремлі відбудеться у хрущовсько-брежнєвському, а не післясталінському стилі.

Всякі кризові ситуації і забурення в СССР є в інтересі нашої визвольної політики і до них ми мусимо бути приготовані. Це не значить, однак, що в ході такого чи іншого розвитку ми не зустрінемося ще з новими ударами і втратами. А передусім ми мусимо бути свідомі сучасного тотального тиску Москви на наш національний потенціял і вже тепер протиставити йому якнайширший самооборонний опір, спрямований передусім на посилення і поглиблення національної свідомости нашого народу та поширення фронту боротьби теж у територіяльному відношенні, включаючи позаукраїнські території в Союзі і в сателітах, та анґажуючи в цю боротьбу всі чужі прихильні нам сили, включно з російськими, коли такі находяться.

„Культура" пише...

(Продовження зі стор. 1-ої)

шириному маштабі із більшою морально - політичною і фінансовою допомогою уряду.

Як виходить з написаного Р. Сольчаником, радикальна група УСКТ не добилася осягнення своїх домагань, бо поміркована група дістала поважні концесії з боку варшавського уряду. Він не пише, які саме концесії були зроблені українцям , але додає, що було б наївністю думати, що всі польсько-українські проблеми, які тривають довгі віки, були моментально розв'язані кількома нарадами.

Про біжучі справи автор пише, що всі жалі українців вийшли на поверхню щойно під час загальної кризи в Польщі; але було давно відомо на Заході, що українці обвинувачували політику Варшави в утисках української меншини в Польщі, що виявлялося в замиканні церков, обмежуванні навчання української мови і культурної діяльности, а найголовніше — насильному переселенні сотень тисяч українців з рідних дідизн на „відзискані" землі на заході країни. Він також згадує про протест українця Миколи Сівицького до Об'єднаних Націй.

Знаменною річчю тепер у Польщі є те, що поляки також шукають певного модусу вівенді з українцями, але ще багато треба в цьому напрямку зробити. Про це свідчить згадка в „Нашому Слові" про появу анонімної української летючки, що про неї під час сесії сойму говорив ген. Влодзімєж Оліва, як про доказ „недопускаємости українського націоналізму".

„Наше Слово" не тільки осудило цю анонімну летючку, але також скритикувало генерала, що вжив цей анонім у своїй промові, кидаючи підозріння на всіх українців, бож не виключено, що вся справа була спровокована тими, хто хоче завогнення відносин поміж поляками і українцями.

Закінчуючи статтю, автор так і каже, що летючка може бути звичайною провокацією, щоб далі ширити і поглиблювати польсько-український антаґонізм.

ДЕЯКІ ПРОВІДНІ ДЕМОКРАТИ ВЖЕ СЬОГОДНІ почали дивитися на колишнього президента Джіммі Картера, як на „забутого демократа". Наприклад, після довшої подорожі колишнього віцепрезидента Волтера Мондейла по країні, ані один демократ не запитався про Картера і про його пляни на майбутнє. Політичні спостерігачі кажуть, що карта Джіммі Картера вже зіграна.

ТОВАРИСТВО СВ. СОФІЯ...

(Продовження зі стор. 3-ої)

•

Листа ч. 1442 — коляда — зібрав Е. Притула в Балтимор, Мд. Зложили:

35.00 дол. д-р Андрій і Лідія Лемішка.

По 20.00 дол. Олена Блавацька, о. Роман Ганас, Галина Пісецька.

По 15.00 дол. Емануїл і Анна Притула, Ангелина Талан, Микола Яремко.

По 10.00 дол. Роман Вітенко, Надія Возьна, о. Іван Дорнич, Юрій і Анна Качанюк, Марія Котик, Софія Куцаник, Адам і Лідія Марковський, А. Мельник, Василь і Анна Олексюк, А. Поліщук, Володимир і Ольга Сушко, Ярослав Сушко, Марія Хархаліс, Анна Чорняк, д-р Ярослав і Лідія Шавяк.

По 5.00 дол. Олександер Ганас, Іван Корнафель, Евгенія Стельмах.

•

100.00 дол. Хор імени Митроп. Андрея Шептицького Ню Йорк, Н. Й.

•

Замість квітів на могилу бл. п. Юрія Литвина зібрав Ярослав Ощудляк в Гайлен Парк, Н. Дж. Зложили:

По 25.00 дол. Софія і Александер Баранецький, Іван Плетенецький з родиною.

По 10.00 дол. Надія і Стефан Гробельські, Анастазія Володимир Псуй.

•

22.00 дол. переслав д-р Роман Смик за розпродаж карток з нагоди уродин Блаженнішого Патріярха — Коал. Сіті, Ілл.

•

Листа ч. 1396 — збирала Юлія Вертипорох в Пітерсбург, Фло. Зложили:

50.00 дол. Арвін Текла.

По 25.00 дол. Михайло Похмурський, Теодозій Шиганяк, Теодор і Стефанія Ваньо.

По 20.00 дол. В. Мазуркевич, В. і Г. Волошінович, Андрій і Марія Мартін, Юлія і Іван Вертипорох, О.О.Юрчишин.

15.00 дол. О. Мазуркевич.

По 10.00 дол. Б. Бемко, Роман Іванницький, Гіларі Мацюк, Богдан Головід, маленька Мар'яна Арнаудон, Джордж Деміяніко, Митро Литвин, Анна Посічна, Евгенія Федевич, Володимир Горбовий, Роман і Анна Бараболяк, Василь і Ольга Хадай, А. Голман, Йосиф Керлайза і Евгенія, Марія Берко, Р. Ц. — (нечітко), Г. Лещинські, Я. Рудяк, Ф. Січецький, Іван Когут, Я. Сембай.

По 5.00 дол. Галина Бард, Анна Муха, пан і пані Едмунд Хрзеновскі, Анастазія Дозенко, Анна Чарновська, Анна Берко-Доуґгерти, А. Здрілук, Тони Смиречінськи, Мари Седероніт, Т. Ніцпон, Григорій Черкаль, Михайло Війтович, Марія Кудук, Софія Ґурмяк.

•

50.00 дол. УНС — Відділ 240 в Клівленд, Огайо.

Комісія Патріяршого Фонду Товариства Свята Софія щиро дякує усім Вельмишановним Збірщикам і Жертводавцям. Датки на Патріярший Фонд можна складати на руки Уповноважених збірщиків або висилати на адресу:

ST. SOPHIA RELIGIOUS ASSOCIATION — PATRIARCHAL FUND. 7911 WHITEWOOD RD. PHILADELPHIA, PA. 19117.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку — IRS No23-74380645.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЗАКЛИКАЄ ВСІХ ВІДДІЛОВИХ УРЯДНИКІВ: ПРЕДСІДНИКІВ, СЕКРЕТАРІВ, КАСИРІВ ТА КОНВЕНЦІЙНИХ ДЕЛЕҐАТІВ ВЗЯТИ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ. ЗА АКТИВНУ УЧАСТЬ І УСПІХИ В ЦІЙ КАМПАНІЇ ПЕРЕДБАЧЕНІ НАДЗВИЧАЙНІ НАГОРОДИ І ВОНА БУДЕ РІШАЛЬНА ДЛЯ ВИБОРУ КОНВЕНЦІЙНИХ ДЕЛЕҐАТІВ І ДЛЯ УЧАСТИ У КОНВЕНЦІЇ В ТРАВНІ 1982 РОКУ.

Українсько-Американський День в Баффало

Не хочеться вірити, що цьогорічний Українсько-Американський День в Баффало — це вже 10-ий з черги, але протоколи місцевого Відділу УККА, який ці імпрези влаштовує, є достовірним на це доказом.

Першим Українсько-Американським Днем відмічено 90-ті роковини приїзду до Баффало перших українських поселенців. В наступному — 1982-році буде нагода відмітити 100-річні роковини цієї події. У минулому кожний Українсько-Американський День був присвячений як не важливішим подіям, то видатнішим постаттям пов'язаним з українською історією. Цьогорічним Українсько-Американським Днем відзначено 100 роковини відновлення Української Державности актом з дня 30-го червня 1941 року. Доповіді про ці події були включені в офіційну частину імпрези, яку відкрила голова місцевого Відділу УККА Даша Процик. Дальшим веденням програми зайнялися культурньо-освітні референти Відділу — Ігор Мороз і Ігор Чмола. З доповідями про згадані вище річниці виступили: Н. Пікас, директор Рідної Школи в Баффало, доповідала про соті роковини УПТ, а І. Чмола — про акт 30-го червня 1941 року. Крім цих основних промовців, виступили ще: д-р Едвард О'Коннор, великий прихильник справи визволення України; Ірина Хутко-Пюсенскі молода наша громадянка, яка старається увійти в американське політичне життя; колишній голова Відділу УККА Василь Шарван, який в 1972 році був ініціятором Українсько-Американських Днів. Виступило ще декілька осіб, які стараються про місця в американській адміністрації у часі найближчих виборів. Попереднього року на У-АД промовляв — тоді ще кандидат, а тепер вже сенатор — А.Д'Амато. В цьому році його репрезентувала і промовила до учасників імпрези його секретарка.

В мистецькій частині присутні мали змогу ще раз подивляти виступи знаного танцювального ансамблю „Дунай" із Сент Кетерінс, Канада, під керівництвом Ореста Самця. Крім того, мали змогу вперше в Баффало подивляти молоденьких танцюристів з ансамблю „Євшан" з Кіченер, Канада. „Дунай" здобув уже собі заслужене признання і місце в українському культурному житті, тому зайвим буде висловлювати якісь додаткові похвали на його адресу. А от на адресу тацювального ансамблю „Євшан" годиться сказати декілька похвальних слів. „Євшан", згідно з опінією глядачів, це цінне надбання у ділянці української хореографії. Керівникам цього ансамблю — Марусі Клід і Любомирові Чарківському — слід погратулювати за їхню дотеперішню працю над юними танцюристами і побажати сил і витривалости до дальшого ведення ансамблю до вершин мистецтва.

Офіційну частину закінчив о. д-р Павло Івахів молитвою.

Кожного року з нагоди Українсько-Американського Дня влаштовується льотерія з цінними виграшами. Цього року виграшами були грошові суми — 200.100 та 50 долярів. Крім цього, розіграно два золоті годинники, що їх подарувала Даша Процик.

Харчовою ділянкою зайнялися такі організації: ОЖ ОЧСУ, 23-тя Станиця Українсько-Американських Ветеранів і Ланкастерський Український Клюб. Слід при цьому згадати, що цьогорічний У-А День відбувся на території української католицької церкви св. Василія Великого в Ланкастері, до речі, перший раз. У зв'язку зі зміною місця, змінилося до певної міри і обличчя публіки: забракло деяких людей, які брали участь у таких Днях, коли вони відбувалися на площі української православної церкви Св. Тройці. Зате прибули нові люди із Ланкастеру та сусідніх місцевостей, українського і неукраїнського походження.

У вечірніх годинах гості мали змогу потанцювати при звуках оркестри Михайла Петришина.

В часі цілої імпрези лунали звуки українських пісень, передаваних з грамофонних записів. Цією справою керував Михайло Мочерняк.

Імпреза пройшла з успіхом. Для підготовки імпрези, а згодом для її переведення потрібно було чимало рук. З огляду на брак місця у дописі неможливо назвати всіх осіб. Але декого слід подати. Цілістю керувала, саморозуміло, голова Відділу і Д. Процик, а їй допомагали Тадей Михаськів, Іван Горбачук, Михайло Мохнач, Теодор Лехман, Богдан Юрків, Василь Пристайко, Степан Дашкевич, а з жінок Надія Блендонога і Надія Андрушко.

Імпреза відбулася у неділю, 16-го серпня. Присутніх було понад 1000 осіб.

Дохід з імпрези призначений на видання матеріялів про поселення українців у Баффало й околиці. Матеріяли, — приблизно 500 сторінок, — уже приготовано до друку.

Михайло Лоза

З уваги на постійний зріст коштів друку, а зокрема в останніх часах на підвищення поштових оплат, Видавництво „Свобода" змушене зменшити число гратісових газет.

Концерт студентів музичної студії проф. З. Маркович у Філядельфії

На початку літа відбувся концерт студії проф. Зої Маркович однієї з найкращих музичних студій серед американських музичних шкіл. Проф. З. Маркович відома піяністка зі своїх концертових виступів в Европі, Канаді, Америці, є членом об'єднання американських професорів музики. Метод гри вивчення фортепіяна—продовження системи світової слави піяніста композитора Франца Ліста, програма вивчення стилів клясичних композиторів. Проф. З. Маркович приділяє велику увагу українській музиці. Учні проф. З. Маркович виконують українську музику на неукраїнських імпрезах.

Студентка Христина Комановська виконала Етюд В. Косенка в концерті у Вест Честер музичному коледжі. Проф. Маркович є автором двох збірників пісень „Співають соловейки", а також платівки з симфонічною оркестрою у Філядельфії. Вона належить до багатьох українських організацій, працює над вихованням молоді, несе українську музику у світ.

Концертова програма цього року складалася із 34 точок: сольові, дуети на два піяно, чотири руки, два піяно, вісім рук; композитори: Бетговен, Брамс, Гайдн, Моцарт, Ліст, Кабалевський, Безкоровайний, Шуть, Барвінський, Людкевич, Косенко, Ревуцький, Лисенко та інші.

В концерті брав участь 21 учень—всі вони добре грали. Першою точкою програми був виступ музично обдарованої Оксани Костюк, яка гарно заграла дві пісні Дублянського. Далі Юрчик Леськів, який зараховується до талановитих учнів, гарно відіграв мелодію Берковича. Учениці Роксанна і Юля Отуляк, які вчаться лише пару місяців, гарно відіграли композиції Кабалевського. Здібні учні Йосип і Іван Пришляки, належно відіграли твори Коломийця і Ревуцького. Композиції Лисенка з почуттям відіграли Христина Наконечна і Андрій Комановський. Дуже добре виступили в концерті здібні до музики Євген Солтис і Івась Шперналь, які гарно відіграли сольові твори Барвінського і Лисенка. Мирон Солтис заграв складний музичний твір Безкоровайного „Думка". „Танок" музика Коломийця бездоганно виконала талановита учениця Дарія Наконечна.

Гарне враження зробив Володимир Мацієвич у виконанні композиції Василя Шутя і також на два піяно Вальс Брамса з Ольгою Василів. Музично обдарований Богдан Бачара прекрасно виконав „Колискову" Безкоровайного. Дуети на два піяно „Накрила нічка" і „Ноктюрн" Ліста з великим почуттям виконали Маріяна Пришляк і Христина Комановська. Прекрасно звучали дуети для двох фортепіян вальси Брамса у виконанні Ольги Василиків і Романа Лупаня.

До перших учнів належить Юрчик Леськів. Мама його Леся Романець-Леськів була студенткою гри на фортепіяні музичної студії проф. Зої Маркович. Вона також понад 16 років співає в тріо „Соловейки" (перше сопрано), виступає як солістка співачка в різних концертах-імпрезах, має дуже гарний голос. Дарія Наконечна і Ярослав Смолій належать також до перших учнів і проробляли програму подвійно.

До визначних учнів належать Марія Смолій, Ольга Василів, Христина Комановська та Роман Лупань, всі вони прекрасно виконують тяжкі концертові музичні твори світової слави клясичних композиторів, виступають як солісти і акомпаньятори на наших імпрезах, академіях, а також на концертах, влаштованих неукраїнською громадою. Деякі з них мають бажання продовжувати музику й далі, вибравши її за професією.

Незвичайне враження залишив виступ фортепіянового терцету у прекрасному виконанні мами і двох донечок—Віра, Дарія і Христина Наконечні. Концерт провадив інж. Михайло Комановський, який по закінченню програми подякував проф. Зої Маркович від батьків учнів за прекрасно пророблену працю.



Учні музичної студії проф. З. Маркович (зліва біля фортепіяна): Юрчик Леськів, Оксана Костюк, Івась Шперналь, Андрій Комановський. Сидять (перший ряд зліва): Євген Солтис, Мирон Солтис, Дарія Наконечна, Христина Наконечна, Роксана Отуляк, Юля Отуляк; (другий ряд зліва): Ярослав Смолій, Віра Наконечна, Богдан Бачара, Володимир Мацієвич, Антоній Очуіда, проф. З. Маркович, Ед Шел, менаджер музичної компанії Джейкобс і концертової залі; третій ряд (зліва): Ольга Василів, Марія Смолій, Христина Комановська та Роман Лупань.

ІРАНСЬКИЙ ПАРТЛЯМЕНТ ВИДАВ ретроактивний закон проти колишніх співробітників шаха. Ретроактивні закони є типовим явищем, пов'язаним органічно з тоталітарною і терористичною владою. Ті закони діють проти людей, які поповнили щось, що тоді ще не було скласифіковане злочином, але новий закон клясифікує це таким і карає тих, що його поповнили, коли це ще вільно було зробити. Новий закон передбачує важкі кари для всіх колишніх високих урядників, а зокрема міністрів за режиму шаха. Першою жертвою того закону став відомий у Ірані діяч Ірай Кеткара, якого тепер суд засудив на п'ять років тюрми і 70 ударів нагаєм на публічному місці за те, що він колись був прихильником шаха. Все таки йому ще добре повелося, очевидно, якщо він ті 170 ударів витримає, бо в той самий день 26 інших інакшедумаючих розстріляно, як опонентів режиму. Рівночасно з тим новий уряд повідомив про свій перший успіх: він викрив заговір лівих елементів висадити в повітря відпочинковий дім аятолли Хомейні й ісламський банк у Кумі, святому місті шиітів.

У глибокій жалобі ділимося нашими Рідними, Знайомими та Приятелями сумною вісткою, що 14-го липня 1981 р. заснула в Бозі, проживши 82 роки життя

наша Найдорожча МАМА І БАБУСЯ

бл. п.

ВОЛОДИМИРА з ДУДРИКІВ ВІЧКОВСЬКА-ГОЛЛЕНДЕР

Тлінні Останки нашої Коханої Покійної похоронено 21 липня 1981 р. на цвинтарі в Россатц над Дунаєм біля Відня після похоронних відправ у місцевім костелі та Панахид, там же і на цвинтарі, а яку відслужив Всечесн. о. д-р Олександер Остгайм-Дзерович, парох української католицької церкви св. Варвари у Відні.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Донька — НОРА ВІЧКОВСЬКА-СКІФФ з чоловіком КЕНОМ і дітьми РИЧАРДОМ, СОНЕЮ І ГРИГОРІЄМ

Син — БОГДАН ВІЧКОВСЬКИЙ з дружиною МОНІКОЮ і донькою САНДРОЮ

та дальша Родина

З великим смутком повідомляємо, що 24-го серпня 1981 р. відійшов у Вічність

бл. п.

Д-р ГРИГОРІЙ НИЧКА

ПАНАХИДА у п'ятницю, 28-го серпня 1981 р. в 8-ій год. веч. у похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 29-го серпня 1981 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

СТЕПАН СТЕЦИК з РОДИНОЮ

Пам'яті д-ра Павла Таращука

Дня 12-го червня 1981 року відійшов у вічність у Монтреалі визначний лікар і активний член української громади, син незабутньої для нього Збаражчини д-р Павло Таращук на 82-му році життя.

Д-р Таращук залишив засмучену велику родину та велику громаду приятелів і пацієнтів, які наділяли його безмежним довір'ям як незаступного для них лікаря, в бюрі якого виділи дипломи медицини трьох університетів: Грацу, Познаня й Оттави, свідки мандрівок українського народу.

На 18-му році свого життя, у березні 1918 року, св. п. Павло Таращук дістався нелегально до Києва, щоб стати в ряди оборонців самостійної України—Січових Стрільців під командуванням полковника Є. Коновальця. Цей його чин вшанували українські комбатанти почесною сторожею з прапорами під час панахиди і пахорону: від Першої Дивізії УНА під головуванням І. Бабяка і від Об'єднання колишніх Вояків УПА під головуванням І. Путка. На закінчення похоронів о. митрат Я. Гайманович заінтонував прощальну пісню „Видиш, брате мій...".

При багатолюдній участі панахиди й похорон з церкви Успення Божої Матері на цвинтарі Розмонті в Монтреалі відправив 15-го червня 1981 року декан і парох о. митрат І. Гаврилюк в асисті о. митрата Я. Гаймановича і духовника родини помершого о. В. Бринявського та при участі о. Ігоря Куташа від УГПЦеркви. Під час похоронної відправи о. митрат Гаврилюк поклав на домовину недавно видану НТШ книгу споминів про Збаражчину, як символічне прощання від рідної землі померлого.

У прощальній тризні, яка відбулась у парафіяльній залі і господарем якої був Я. Паньків, взяли участь ояці духовні, місцеві й позамісцеві члени родини, представники парафії і громадських організацій і численні приятелі. Тут ще раз слово прощання сказав о. митрат Гаврилюк від парафії і від української громади та від вдячних пацієнтів; д-р С. Тимюк попрощав від Українського Лікарського Товариства, а від найближчих приятелів зворушливо промовив духовник родини о. В. Бринявський.

Від родини сказав слово д-р С. Яр. Кальба, пригадав ши головні переходи на життєвому шляхові св. п. д-ра Таращука, який з родиною Кальбів втримував живий зв'язок від прадідівської землі збаражської, яку їх спільний дідо Симон Кальба залишив під кінець XIX сторіччя і поселився в Підгаєччині на земельному маєтку в Мозолівці біля Зарваниці. Він пригадав, як д-р Таращук у 1930 році осів в Збаражі як лікар і провідний діяч української громади цієї історичної округи, як він у 1933 році одружився зі студенткою гуманістичних наук Галею Придаткевич, як їм довелося покидати рідну землю з малолітнім одинаком Юрієм, і як безмежно вони втішалися своїми внуками, які народилися і виростали вже в Канаді, та побажав йому спокійного сну у Світі Заслужених, як тому, хто сповнив свій обов'язок супроти Бога і ближніх і супроти родини й України.

Син Юрій подякував зокрема отцям, родині, і приятелям за участь і молитви та за прощальні слова, д-рові Б. Волянському за цінну лікарську опіку в час хвороби, та членам ЛУКЖ під проводом Софії Петрашко—за влаштування прощальної тризни.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого нам

бл. п. д-ра Богодара Бадана

складають 50.00 долярів на ВИКІНЧЕННЯ НОВОГО ХРАМУ СВ. ЮРА в Ню Йорку

Ольга і Роман ГУГЛЕВИЧІ



У ДРУГУ НЕВИМОВНО СУМНУ, БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого, ніколи Незабутнього МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

ІВАНА МАРТИНЮКА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 5-го вересня 1981 року

у слідуючих церквах:

- в НЮ ЙОРКУ, в церкві св. Юра, 22 Е. 7-ма вул., о год. 7:15 рано і ПАНАХИДА;
- в ҐЛЕН КОВІ, у манастирі оо. Василіян;
- в РИМІ, у манастирі оо. Василіян;
- в ЛЮРДІ, Франція;
- в АКРОНІ, у церкві св. Духа;
- в ПАРМІ, Огайо, у церкві св. Андрія.

Про молитви за спокій душі Покійного просять:

ОЛЕНА — дружина

Проф. д-р ОСИП — син, з дружиною АННОЮ і дітьми: ІВАСЕМ, АНДРІЙКОМ, МАРІЄЮ й ІРИНОЮ

•

У пам'ять Покійного, на будову УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ в ЛЮРДІ 250.00 дол. складає

РОДИНА

•

ДУХОВНА КВІТКА для бл. п. ІВАНА МАРТИНЮКА у другу річницю смерти

Не на рідній землі й не в своїм краю
Не у вільній, дорогій Україні
Мов той зрубаний бук,
Впав Іван Мартинюк
Вмер за морем, на далекій чужині.

В Христі брат наш і друг
Всpng Іван Мартинюк
Та лишив нам свої заповіти
Думи — скарби душі —
І любов до землі,
Що пахтять для нас всіх, наче квіти.

Хай ті квіти ростуть
Плід стократний дадуть
На прославу України і Бога
Будь спасенна душа
Що любила Христа
А в Христі наша міць й перемога.

Твій друг-земляк о. ВАСИЛЬ ПРИЙМА

У глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що дня 26-го серпня 1981 року відійшла від нас у Вічність

наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ І СЕСТРА

бл. п.

АНТОНІНА ЛОПАТИНСЬКА

Залишила у смутку:

сина — ОЛЕГА з дружиною ОКСАНОЮ і дітьми МАРТОЮ АНДРІЄМ і ДОННОЮ
і Брата
ближчу і дальшу Родину в Америці, Канаді і в Україні

ПАНАХИДА в п'ятницю, 28-го серпня 1981 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 29-го серпня 1981 р. о год. 10:30 ранку з церкви св. Юра на український цвинтар св. Андрія в С. Бавд Бруку, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД...

(Продовження зі стор. 2-ої)

селянської родини, чотири сини якої зазнають чотири відмінні долі. Один син іде в лави УПА, другий — у Червону армію, третій стає калікою — жертвою війни, а четвертий, наймолодший, вивчається на лікаря. Алегоричне трактування історичних подій крізь призму долі однієї родини, дозволяє інтерпретувати фільм на різних рівнях.

На рівні підтексту „Білий птах" субтельно сугерує, що події Другої світової війни не можна інтерпретувати так однозначно, як це робить офіційна совєтська лінія. Згадаймо тільки слова упівця Ореста, коли він оголошує, що він, як українець, повинен бути паном своїх гір. Або, згадаймо момент, в якому один зі синів питає батька, коли на Україні годинники будуть іти за українським часом, а не за німецьким, чи за румунським, чи за російським.

Рамки моєї статті не дозволяють на детальну аналізу всіх аспектів цього кінотвору, тому вважаю потрібним підкреслити, що, хоч з першого погляду „текст" фільму історично необ'єктивний, його підтекст зраджує багато складних елементів, яких досі ми не стрічали в совєтських фільмах. Ці елементи викликали прихильну оцінку в колах української правозахисної інтелігенції, навіть коли вони вважали, так як ми сьогодні уважаємо, що цей фільм далекий від ідеального. Тут треба додати, що офіційна совєтська думка скритикувала цілу течію українського кіномистецтва, до якої належить „Білий птах...", за „суб'єктивізм" та за „ідеалізацію минулого". Тому й не дивно, що цей фільм „був дуже хутко знятий з екрану", як інформує нас сам Караванський. Коли взяти всі ці факти під увагу, фільм „Білий птах з чорною ознакою" заслуговує на висвітлення й дискусію не тільки спеціялістів, але й думаючого загалу, до якого входить і академічна молодь.

Проте, навіть якщо б у цьому фільмі не було елементів контроверсійних для офіційної совєтської опінії, його демонстрація, так як демонстрація будь-якого фільму в супроводі відповідного коментаря і нецензурованої дискусії, є сама по собі корисною вправою. Адже суть гуманістичної освіти не полягає в механічному повторюванні правил та в зазублюванні поглядів. Суть такої освіти полягає в розвитку критичної думки при конфронтації зі складними питаннями і протилежними поглядами. Тільки такий процес запевняє здобуття самостійного мислення.

У своєму дорослому житті наші студенти не раз зустрічатимуть суперечливі інтерпретації одних і тих самих явищ. Якщо ми сьогодні позбавимо їх можливости знайомитися з аргументами своїх опонентів, то ми засудимо їх на долю тепличних квітів, що незагартовані загибають від жорстокости клімату.

У „Дружній бесіді" з 12-го серпня 1981 року Караванський пропонує українським студентам їздити на мовні курси до УССР. Він особисто не бачить „великої небезпеки для молоді в поїздках до СССР", де лекції вчителів „спрямовані на те, щоб, викладаючи мову, прищепити їм (студентам) проколонізаторську ідеологію".

Тим більше ми, організатори й викладачі Українського літнього інституту Гарвардського університету, не бачимо небезпеки в показі совєтських фільмів. Це не тільки тому, що ми шануємо інтелектуальний рівень наших студентів, але й тому, що з гордістю можемо ствердити, що наша багата й на професійному рівні програма курсів української історії, літератури і мови належно гартує студентів до вищої мети, а саме — до розв'язування складних і суперечливих питань.

На кінець додам, що в рамках нашої програми, аналіза і дискусія будь-якого фільму, хоч би і пропагандивного, є частиною того процесу, в якому наші студенти рік-у-рік віднаходять свою антиколоніяльну українську ідентичність.

Ольга Андрієвська

Кеймбридж, Масс.

Маліє кіш УСС і УГАрмії

Підхорунжий Гриць Сенів, український січовий стрілець, 1897 року народження, відійшов у вічність у квітні 1981 року. З його відходом з коша УСС, що нараховував у Чикаго 62 члени, остало ще два.



Св. п. Григорій Сенів

В Українському Стрілецькому Гуртку число шість, що до Другої світової війни нараховував 22 члени, з відходом Г. Сеніва, остався лише один — Степан Куропась. Чикаґський Гурток належав до Стрілецької Громади з осідком спочатку в Ню Йорку, а згодом у Філядельфії.

З приходом нової політичної еміґрації Стрілецька Громада змінила назву на Об'єднання бувших Вояків Українців Америки (О б В У А).

З 22-ох о. Дяків, православний священик, похований десь біля Пітсбурґу, як теж Максим Іванів, якийсь час комендант Чорноморських Січей, а інж. Івана Побуцького поховано в Бентон Гарборі, решта похована в Чикаґо на цвинтарі парохії св. о. Николая і православної на Елмвуді. На жаль, Гриць Сенів, мій близький друг юних літ, союзовець, похований на цвинтарі Ґрейсленд.

Світова виставка 1000-річчя ..упу в Чикаґо в 1933 році, секретарем якої був я, мала окремий павільйон Україна. Павільйон мав багато цінних експонатів між ними також світової слави скульптора Архипенка. Дирекція корпорації вирішила поставити при вході до павільйону „варту" при зброї. Позволення на зброю ми не одержали, але варта була. Сповняв варту усусус Гриць Сенів, за харч і 14 долярів тижнево, — павільйон мав люксусовий ресторан. І так сім днів у тижні вартовий Сенів стояв при брамі павільйону, а в разі великої спеки чи дощу заходив до притвору будівлі. Стояв денно 12 годин від 8-ої ранку до 8-ої вечора. — „Як твоя служба, Грицю?" — запитував я не раз його, бо ми разом мешкали. Він був жартівливої і веселої вдачі і відповідав словами малороса-солдата, який приходив до села на відпустку: „Тяжолая ета служба для його Велічества!". „Чому тяжолая? — питав я. — Нічого не робиш, харч добрий і синя відзнака УСС стрільцеві все приносить. Спацеруєш в холодочку в гарній козацькій ноші!" — „Ні години, ні прохід мене так не мучать, як ці американці, — відповідав він. — Не знають географії, приставають і питають, де та Україна, що має таке гарне військо в такому гарному „облаченію". І так щодня збуваюся їх коротким словом, мовляв, прошу до середини, там дівчата розкажуть вам більше".

Гриць Сенів народився у селі Журів, рогатинського повіту, мав 6 гімназіяльних, коли зголосився до УС Стрільців в 1915 році.

У 1922 році виїхав до Канади, а рік пізніше віднайшов рідну сестру Катерину Гриньків в Америці й переїхав до неї до Конектикат, а звідти до Чикаґо. Його дружина передвчасно померла і залишила його з сином Дмитром і дочкою Надією. Син Дмитро прибув по війні разом з іншими з Німеччини до батька. Йому Америка не сподобалася і він повернувся до Німеччини, де одружився, закінчив фармацевтику і живе тепер в Авгсбурзі. Дочка зі Львова якимсь чудом переїхала до Польщі, закінчила десятирічку. Гриць одружився вдруге; жінка його по батькові українка, а по матері німка, по-українськи не говорить, народилася вже в Америці.

І так вимирає українська історія в Америці. Хто колись про неї напише?

Степан Куропась